

Státní oblastní archiv v Plzni

**Velkostatek Luka – Verušičky
(1665) [1683]–1850 (1880)**

Inventář

EL NAD č.: 202

AP č.: 723

Jakub Mírka

Klášter 2016

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	13
III. Archivní charakteristika archivního fondu	16
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	20
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	20
Seznam použitých pramenů a literatury	21

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	24
Příloha č. 2: Struktura archivního fondu	25
Příloha č. 3: Dnešní a německá či již nepoužívaná znění místních jmen	26
Příloha č. 4: Přehled zjištěných majitelů a úředníků	27
Příloha č. 5: Inventář archivu panství Verušičky z přelomu let 1798 a 1799	36

Inventární seznam:

I. KNIHY	41
II. SPISOVÝ MATERIÁL	51

I. Vývoj původce archiválií

V průběhu 18. století se v oblasti rozprostírající se přibližně 5–10 km severně od Žlutic a 5–11 km východně od Bochova konstituovalo ze čtyř původně samostatných statků (Budov, Luka, Verušičky a Týniště) jedno panství, k němuž náležely vsi Albeřice, Budov, Hřivínov, Luka, Radošov, Skřipová, Tis u Luk, Týniště, Verušičky a část vsi Velký Hlavákov. Toto spojené panství bylo obvykle označováno jako panství Verušičky (s Lukami, Budovem a Týništěm), spíše výjimečně též jako panství Luka (např. v Sommerově topografii). Panství sousedilo na jihozápadě se statkem Údrč, na jihozápadě a západě s panstvím Žlutice, na západě a severu s panstvím Stružná (dříve Kysibl), na východě s panstvím Valeč a na jihovýchodě s panstvím Chyše.

Do roku 1751 spadala výše popsaná oblast do Žateckého kraje a následně až do roku 1850 do Loketského kraje. Od roku 1850 až do roku 1948 pak do politického okresu Žlutice a soudního okresu Bochov.

Původcem archiválií uložených v archivním fondu Velkostatek Luka – Verušičky je správa spojeného panství Verušičky, která sídlila v Lukách. Historii tří ze čtyř statků (Budov, Luka a Verušičky), z nichž panství vzniklo, ale i samotného spojeného panství, detailně popsal Jiří Úlovec v níže citovaných pracích. Tato kapitola úvodu tedy poskytne jen stručné shrnutí jejich dějin, doplněné o některé další údaje čerpané z ostatní literatury a pramenů (zejména o údaje hospodářské povahy, o správě panství, o statku Týniště a částečně též pasáže věnované období po roce 1879).

Statek Budov do roku 1727

První bezpečně datovaná zmínka o Budovu pochází z roku 1390, kdy se po něm psal Lev z Budova. V letech 1399–1400 a 1431–1438 je na Budově uváděn jistý Purkart, přičemž není známo, zda jde v obou případech o tutéž osobu. Budov je tradičně považován za původní sídlo rodu Budovců z Budova, ovšem není zcela jasné, kdy se zde tento rod usadil. Patrně prvním jeho doloženým příslušníkem na Budově byl Jan z Budova, který je zde uváděn roku 1452. Poslední zmínka o členovi tohoto rodu na Budově (Purkart z Budova) je z roku 1496. Roku 1530 je ve známých pramenech poprvé zmiňován rod Údrčských z Údrče, když Jindřich z Údrče koupil od Jana Čichalovce z Čichalova mlýn pod Budovem. Různí členové rodu pak statek vlastnili až do roku 1581, kdy jej koupil Bernard Cukr z Tamfeldu. Roku 1592 byl však již v držení Baltazara Sekerky ze Sedčic. Rod Sekerků ze Sedčic pak Budov s jednou přestávkou vlastnil až do roku 1698 (od třicátých let 17. století do roku 1647 jej držel

Maxmilián Ladislav Elpognár z Unterschönfeldu). Dle berní ruly z roku 1654 byl statek v této době tvořen pouze jednou vsí, v níž bylo vrchnosti poddáno šest chalupníků, vydávajících pouze za tři čtvrtě osedlého, přičemž jedna z těchto chalup byla pustá. Roku 1698 Felix Sekerka ze Sedčic prodal Budov Petru Jáchymovi Campanovi z Rösselfeldu. Roku 1725 jej pak od jeho syna Adama Antonína koupil majitel Luk Kryštof Vojtěch Putz z Breitenbachu. Ten následujícího roku zemřel a jeho statky připadly společně jeho dědicům. Roku 1727 byl na základě rodinného vyrovnání Budov přiřknut jeho mladšímu synovi Františku Antonínovi, zatímco Luka staršímu Václavu Leopoldovi. Ten ale později Budov postoupil také Václavu Leopoldovi. Stalo se tak patrně ještě téhož roku, protože v nejstarší budovské pozemkové knize (inv. č. 4) je Václav Leopold jako majitel Budova uváděn již v prosinci 1727. Od té doby byl majetkový vývoj statku Budov shodný se statkem Luka.

Statek Luka do roku 1758

První zmínka o Lukách pochází z roku 1239, kdy se mezi svědky listiny, jíž Václav I. stvrdil oseckému klášteru vlastnictví tzv. jemnického Újezda, objevuje i Václav z Luk. Další majitelé Luk se v pramenech objevují až ve druhé polovině 14. století, kdy se také někdy kolem roku 1378 dostali držitelé Luk do manské závislosti na majitelích Bochova, resp. blízkého hradu Hartenštejna. Také z 15. století jsou známa jména některých držitelů statku, ovšem zpravidla nelze blíže určit jejich vzájemný vztah. Roku 1513 je na Lukách zmiňován Jiljí Štampach ze Štampachu. Rod Štampachů ze Štampachu držel statek až do roku 1588, kdy jej Abraham, Kryštof a Adam prodali Janu Jindřichovi Prollhoferovi z Purkersdorfu. Ještě předtím, někdy mezi lety 1572–1577, došlo k zániku manské závislosti na majitelích Hartenštejna a Luka byla nadále alodiálním statkem. Jan Jindřich Prollhofer z Purkersdorfu zemřel roku 1604 a po něm Luka zdědil jeho syn Fabián Šebestián, který je na nich uváděný ještě roku 1608, kdy získal Verušičky a Týniště. Roku 1615 už ale Luka a Verušičky (již bez Týniště) vlastnila jeho vdova Anna Kateřina, rozená ze Štensdorfu, znovu provdaná Lochnerová z Paliče. Lochnerové z Paliče vlastnili Luka minimálně do roku 1651, kdy je v soupisu poddaných podle víry uváděna nezletilá Anna Barbora. V berní rule z roku 1654 je již jako majitel zmiňován Wolfgang Libštejnský z Kolovrat.

V této době patřilo ke statku pět celých vsí (Albeřice, Luka, Radošov, Tis u Luk, Verušičky) a převážný díl vsi Hřivínova (pouze jeden selský dvůr patřil k panství Údrč). Poddaní v těchto vsích vydali celkem za 24 a čtvrt osedlého. Nejpozději roku 1676 se stal majitelem Luk Antonín Jan Libštejnský z Kolovrat, který zemřel roku 1699. Luka zdědil jeho nezletilý syn Václav Ferdinand, kterému byli za poručníky ustanoveni jeho matka Marie

Maxmiliána Veronika a Maxmilián Lev Libštejnský z Kolovrat. Statek byl velmi zadlužený, a proto byl roku 1709 proveden jeho soudní odhad a následně od něj byly po více než sto letech opět odděleny Verušičky a oba statky byly prodány. K Verušičkám připadly Albeřice, Hřivínov a díl Radošova a u Luk zůstal Tis u Luk a druhý díl Radošova.

Luka koupil Václav Ignác Dejm ze Stříteže, který je držel nejpozději od roku 1713. Patrně je ale prodal již roku 1715, kdy je v pozemkové knize obce Luka (inv. č. 9) uváděn nový majitel Kryštof Vojtěch Putz z Breitenbachu, perkmistr v Horní Blatné (do rytířského stavu povýšen roku 1719), který roku 1725 přikoupil Budov. Po jeho smrti následujícího roku připadla Luka s Budovem společně jeho dědicům. Roku 1727 byl na základě rodinného vyrovnání Budov přiřknut jeho mladšímu synovi Františku Antonínovi, zatímco Luka staršímu Václavu Leopoldovi. Václav Leopold však patrně ještě roku 1727 (viz výše) opět připojil Budov k Lukám a oba statky podržel až do své smrti. Roku 1747 koupil také blízké panství Chyše, ovšem již o rok později vystupuje v pozemkových knihách jako poručník všech nezletilých dědiců jeho nejstarší syn a spoludědic Jan Nepomuk (* 1724). V dominikální pozemkové knize panství Chyše je v této pozici uváděn ještě roku 1754. V edici tereziánského katastru jsou jako spolumajitelé uvedeni Jan Nepomuk i jeho mladší bratr František Xaver (* 1737), přičemž není úplně zřejmé, ke kterému roku se tento údaj vztahuje. Roku 1758 však již Luka, Budov i panství Chyše vlastnil František Xaver, který téhož roku přikoupil Verušičky, čímž došlo po téměř půl století k jejich opětovnému spojení s Lukami.

Statek Verušičky do roku 1758

První bezpečně datovaná zmínka o Verušičkách pochází až z roku 1556, kdy na nich seděl Volf Štampach ze Štampachu. Již v této době byla historie Verušiček úzce spjata s blízkými Lukami, které držel Volfův bratr Kryštof. Předcházejícím majitelem Luk byl Mikuláš Štampach ze Štampachu, otec obou zmiňovaných bratrů. Dá se tedy předpokládat, že Verušičky v té době patřily k Lukám (případně přímo vznikly na území k Lukám přináležejícím) a že oba bratři si po smrti otce jeho majetek rozdělili. Volf zemřel již roku 1557. V letech 1558–1559 je na Verušičkách zmiňován jeho bratr Kryštof, přičemž není známo, zda byl v jejich držení, nebo byl pouze poručníkem Volfových dětí. V letech 1560–1567 je zde uváděna již Volfova dcera Anna Štampachová ze Štampachu, provdaná Mířkovská ze Stropčic. Anna držela Verušičky nejpozději od roku 1567 společně se svým manželem Sezimou Mířkovským ze Stropčic. Roku 1601 prodali Verušičky Jáchymu Ondřejovi Šlikovi z Holíče, ale již roku 1603 patřily Prokopu Dvořeckému z Olbramovic na

Mašťově. Ten je roku 1605 vyměnil za statek Čeradice se Štěpánem Šlikem z Holíče, který téhož roku koupil i sousední Týniště. Ovšem již roku 1608 koupil Verušičky Fabián Šebestián Prollhofer z Purkersdorfu a připojil je k Lukám. Od nich byly Verušičky spolu s Albeřicemi, Hřivínovem a dílem Radošova separovány až roku 1709 a roku 1711 je koupil František Helfried Voračický z Paběnic. Roku 1715 je prodal Františku Ladislavu Josefovi Nesslingerovi ze Schelchengrabenu. Roku 1741 koupila Verušičky Marie Alžběta Kfelířová ze Zakšova, roz. Caretto z Millesimo, která je vlastnila až do roku 1758, kdy je prodala Františku Xaverovi Putzovi z Breitenbachu na Lukách a Budově.

Statek Týniště do roku 1630, resp. 1783

V době Karla IV. byl v Týništi dvůr Protivův, který koupil Boreš z Oseka. Za něj se Týniště stalo manstvím. V letech 1394–1404 je zde zmiňován Štěpánek, roku 1408 Erhart z Libnova a roku 1467 Jan z Ejstebna. Po většinu 16. století patrně patřilo rodu Frankengrünerů z Kynšperka. Roku 1523 je na něm zmiňován Baltazar a v letech 1581–1597 Jan Kašpar. Roku 1597 koupil Týniště Jan Jindřich Prollhofer z Purkersdorfu. Roku 1605 je Fabián Šebestián Prollhofer z Purkersdorfu, který vlastnil též Luka, prodal Štěpánu Šlikovi z Holíče, který téhož roku koupil i Verušičky. Oba statky roku 1608 prodal opět Fabiánu Šebestiánovi Prollhoferovi z Purkersdorfu. Po něm vlastnil všechny zmíněné statky jeho syn Jan Jindřich, který však oddělil Týniště a prodal je svým sestřám. Roku 1630 bylo Týniště prodáno ke žlutickému panství, jehož součástí zůstalo až do roku 1783, kdy je přikoupil k panství Verušičky s Budovem a Lukami František Antonín hrabě z Nostitz-Rienecku.

Panství Verušičky s Budovem, Lukami a Týništěm v letech 1758–1879

Luka a Verušičky byly opět spojeny roku 1758, kdy Verušičky koupil František Xaver Putz z Breitenbachu, majitel Luk a Budova. K tomuto spojenému dominiu patřilo sedm vsí – Albeřice, Budov, Hřivínov, Luka, Radošov, Tis u Luk a Verušičky, a jeho rozsah tak byl téměř stejný, jako měl statek Luka s Verušičkami v 17. století, jak jej zachytila berní rula z roku 1654. Pouze přibyl Budov.

Dle tereziánského katastru náleželo po spojení statků roku 1758 k dominikálu 1292,1 strychu polí, 125 strychů lad, 75 strychů pastvin, 433 strychů lesů, 423,2 strychu porostlin, louky na 397,5 vozu sena a 13 rybníků (násadní na 95 kop a výtažní na 17 kop). V Lukách stál farní kostel a škola a v Radošově filiální kostel, rovněž se školou. V Albeřicích, Budově, Lukách a Verušičkách se nacházely vrchnostenské dvory a v Budově, Lukách a Verušičkách též ovčiny. K velkostatku patřily také pivovar (s výstavem 201 a 5/6 sudu

ročně), vinopalna, draslárna, hospody, masné krámy, pekárny a nacházelo se zde též pět mlýnů, většinou pouze o jednom či dvou kolech. Rustikál byl o něco menší než dominikál. Náleželo k němu 1656,3 strychu polí, 147,3 strychu lad, 133 strychů pastvin, 98,1 strychu lesů a louky na 460 vozů sena a hospodařilo na něm 154 hospodářů, z nichž celá polovina měla jen do jednoho strychu polí. Převážná část těchto menších hospodářů se patrně živila nějakým řemeslem. Poddaní provozovali převážně běžná řemesla a přivydělávali si především povoznictvím, předením nebo nádenickou prací. Vedle křesťanského a patrně pouze německy mluvícího obyvatelstva zde bylo poměrně početné zastoupení Židů. V Budově žilo 7 židovských rodin, v Lukách také 7 rodin a ve Verušičkách 5 rodin (pro srovnání roku 1793 bylo v Budově 8 židovských rodin, v Lukách již 15 rodin, ve Verušičkách 1 rodina, v Radošově 4 rodiny a v Týništi /připojeném až roku 1783/ 2 rodiny). Židé se zabývali především obchodem.

Ačkoli sídlem správy byla nadále Luka (stejně jako při předchozím spojení Luk a Verušiček v 17. a na počátku 18. Století), František Xaver Putz z Breitenbachu, který zastával funkci komisaře manufaktur v Loketském kraji a roku 1767 byl jeho společenský vzestup zpečetěn povýšením do stavu svobodných pánů, si za sídlo své rodiny zvolil zámek Verušičky. Tím byl patrně dán i prvotní impulz k tomu, aby bylo celé dominium v pozdější době obvykle nazýváno jako panství Verušičky. Ovšem v tereziánském katastru je stále ještě označováno jako statek, jmenovitě statek Budov, Luka a Verušičky, a ze zápisů v pozemkových knihách je také zřejmé, že František Xaver Putz z Breitenbachu se až do prodeje statku roku 1774 psal jako pán na statcích Luka, Budov a Verušičky. K formální přeměně spojených statků na „panství Verušičky“ tak došlo až za nového majitele Františka Antonína hraběte z Nostitz-Rienecku, kdy se toto označení začalo běžně užívat (někdy v této zkrácené podobě, někdy s připojeným výčtem ostatních inkorporovaných statků). Ovšem sám František Antonín z Nostitz-Rienecku na Verušičkách patrně příliš často nepobýval, protože byl zároveň majitelem mnohých významnějších sídel jak v Praze, tak na venkově.

František Antonín z Nostitz-Rienecku, jeden z nejvýznamnějších českých šlechticů své doby, koupil Budov, Luka a Verušičky od Františka Xavera Putze z Breitenbachu na základě tržové smlouvy z 16. října 1774 za 115 846 zlatých a 40 krejcarů, přičemž téměř polovinu kupní ceny tvořily dluhy váznoucí na statcích. Roku 1783 přikoupil za 43 000 zlatých od Ferdinanda Kokořovce z Kokořova, majitele panství Žlutice, statek Týniště se Skřipovou a částí Velkého Hlavákova. Po jeho smrti roku 1794 připadly všechny jeho statky na základě rodinné smlouvy z roku 1797 jeho synu Friedrichovi, který panství Verušičky koncem následujícího roku prodal za 220 000 zlatých Kašparu Friedrichovi Josefovi z Overschie,

pocházejícímu z tehdy již bývalého Rakouského Nizozemí. Mezi spisy vztahujícími se k prodeji panství, které jsou uloženy v archivním fondu Rodinný archiv Nostitz-Rienecků, Sokolov, se nacházejí mj. také inventáře panství a předávací likvidace účtů, z nichž si lze učinit přibližnější představu o jeho podobě na přelomu 18. a 19. století.

Pro potřeby vrchnosti stále sloužil zámek ve Verušičkách s kaplí, dvěma předsíněmi, devíti místnostmi a jednou kuchyní. Kromě zámku byl ve Verušičkách byt purkrabího a hlídače, myslivna, dům zahradníka, starý pivovar, přeměněný na byty zaměstnanců velkostatku, hospodářský dvůr a ovčín. V Lukách stál v jednom areálu zámek, který (soudě dle jeho vybavení) snad sloužil především pro skladování věcí, úřednický dům, v němž se nacházela kancelář vrchnostenské správy, byty zahradníka a hlídače, pivovar se sladovnou, byty sládka a bednáře a hospodářský dvůr. Ve vlastnictví vrchnosti byly také židovské domky s vinopalnou. Kromě toho se zde nacházely ovčín, pila a cihelna. V Budově patřil vrchnosti dvůr a opět židovské domky, v Albeřicích dvůr a skopčín a v Týništi dvůr, skopčín, flusárna a lesovna. K panství dále patřila většina lesů na jeho území a dvanáct rybníků (tři v Albeřicích, jeden v Budově, čtyři v Lukách, dva v Týništi a dva ve Verušičkách).

Po smrti Kašpara Friedricha Josefa z Overschie převzal roku 1806 panství jeho syn Renatus, který je téhož roku předal sestře Alexandrině Františce. Ta brzy zemřela a na základě smlouvy mezi dědici převzal roku 1808 panství opět Renatus, který je roku 1810 prodal za 320 000 zlatých Karlovi z Thysebaertu, jenž je roku 1828 přenechal svému synovi Augustovi. Ten je již roku 1830 prodal malostranskému měšťanovi Janu Antonínovi Hladíkovi, který roku 1837 koupil také blízkou Údrč. Roku 1838 postoupil panství Verušičky své dceři Antonii von Neuberg, která později zdědila i Údrč. Antonie von Neuberg byla manželkou Wilhelma rytíře von Neuberg (roku 1854 povýšeného do stavu svobodných pánů), který je považován za zakladatele lázeňství v Lázních Kyselka. Panství Stružná (Kysibl), na němž byly zmiňované lázně založeny, oba manželé spoluvlastnili od roku 1829, kdy jim je postoupil opět Antoniin otec Jan Antonín Hladík.

Podobu panství v době, kdy je vlastnila Antonie von Neuberg, nám podrobně přibližuje Sommerova topografie Loketského kraje z roku 1847. Jeho celková rozloha činila 4577 jiter a 330 čtverečních sáhů. Dominikál se rozkládal na ploše 1964 jiter a 235 čtverečních sáhů (s převahou polí a lesů) a rustikál na ploše 2613 jiter a 95 čtverečních sáhů (s převahou polí). Převážně jehličnaté lesy byly rozděleny do tří tratí a nacházelo se zde také 22 rybníků. Na panství žilo v devíti celých vsích celkem 1941 lidí (Albeřice /179 obyvatel/, Budov /191/, Hřivínov /64/, Luka /612/, Radošov /280/, Skřipová /62/, Tis u Luk /98/, Týniště /238/, Verušičky /217/) a patřila k němu též část vsi Velký Hlavákov se 3 selskými staveními

a 1 chalupou. V Hřivínově, stejně jako v době berní ruly z roku 1654, stále patřil jeden selský dvůr k Údrči. Velkou měrou bylo zastoupeno židovské obyvatelstvo. Žilo zde 50 židovských rodin (23 v Lukách, 11 v Budově, 8 v Radošově, 6 v Týništi a 2 ve Verušičkách), což znamenalo oproti konci 18. století čtyřicetiprocentní nárůst.

Správním centrem panství byla Luka. Stál zde zámek s bytem správce, farní kostel, veřejná kaple sv. Anny, fara, škola, synagoga, hospodářský dvůr, pivovar s objemem jedné várky 14 sudů, vinopalna, hostinec a mlýn. Mimo ves ležel další mlýn s pilou, ovčín a hájovna. Ve Verušičkách stál zámek, který sloužil jako sídlo vrchnosti a byl v něm též byt úředníka, veřejná kaple Nejsvětější Trojice, dvůr, ovčín, mlýn a hostinec. V Týništi stála veřejná kaple sv. Prokopa a mimo ves mlýn s pilou, skopčín a dvě samoty (Alte Schnaken a Neue Schnaken). V Budově se nacházela veřejná kaple Panny Marie, synagoga, dvůr, cihelna, mlýn a samota Pflugg s hostincem a továrnou na porcelán, která však nepatřila vrchnosti, ale firmě Franz Lang. V Radošově byla lokálie (kostel sv. Jana Křtitele, dům lokalisty a škola) pod patronátem Náboženského fondu a hostinec a v Tisu u Luk se nacházel mlýn s pilou.

Antonie von Neuberg zemřela roku 1861 a její manžel roku 1862. Roku 1863 koupili velkostatek od Antoniíných dědiců, kteří si ponechali Údrč, Heliodor a Klementina Heidlerovi a od nich již roku 1865 obchodní společnost Heinrich Küstner et Comp. z Lipska. Roku 1872 byl velkostatek převeden na Wilhelma Küstnera. Od něj jej na základě předběžné smlouvy z 19. srpna 1878 a kupní smlouvy z 9. ledna 1879 koupili August Gutte a Franz Wilhelm, kteří již od roku 1873 drželi též drobný zemskodeskový statek Teleč. Noví majitelé ještě téhož roku velkostatek rozdělili a prodali samotné Verušičky Josefovi a Wilhelmině Hetzelovým von Helldorf (intabulace do desek zemských proběhla až roku 1883) a hned roku 1880 Luka Emanuelovi a Franzisce Katharině Milnerovým a Týniště bratřím Oesserovým z Valče. Společně s Lukami a Týništěm byl od Verušiček patrně oddělen i Budov, ovšem ze zkoumaných pramenů není zřejmé, zda s nimi sdílel další osudy. Ve schematismech velkostatků z následujících let jako samostatný velkostatek či součást jiného nefiguruje. Pravděpodobně tak byl po vyjmutí z desek zemských rozparcelován či prodán jako rustikální statek.

Přibližnou představu o podobě velkostatku si lze učinit z Procházkova schematismu z roku 1880, ačkoli v něm už jsou uvedeny dva samostatné velkostatky – Verušičky Hetzelových von Helldorf a Luka – Týniště Franze Wilhelma a Augusta Gutteho. Oba velkostatky, které byly ještě nedávno spojené, měly dohromady rozlohu 1030,5 ha s převahou zemědělské půdy, která tvořila více než dvě třetiny rozlohy obou nyní rozdělených

velkostatků. Ta byla obhospodařována ze dvorů v Albeřicích, Lukách, Radošově, Týništi a Verušičkách. Zbytek pak připadal na lesy, rozdělené do revírů Verušický vrch a Radošov. V Lukách byl zámek se zahradou a ve Verušičkách zámek se zahradou a školkami. K velkostatku též patřil pivovar v Lukách, mlýny a cihelna.

Verušičky od roku 1879

Roku 1879 koupili Verušičky Josef a Wilhelmina Hetzelovi von Helldorf. Statek měl v té době rozlohu 213,5 ha a patřil k němu zámek se zahradou a školkami, hospodářský dvůr a jeden lesní revír. Roku 1887 přešla Josefova polovina na Carla Eckerta-Hetzela. Koncem 19. století zde majitelé začali provozovat továrnu na hliněné zboží. Také se mírně zvýšila rozloha statku. Roku 1900 činila 234,39 ha. Roku 1908 koupil Verušičky významný karlovarský stavitel Josef Waldert, který je roku 1918 převedl na svého syna Josefa. Ten je roku 1942 prodal Melchiorovi Gresserovi, kterému pak byly roku 1945 konfiskovány.

Luka a Albeřice od roku 1879

Po prodeji Verušiček roku 1879 zůstaly Franzi Wilhelmovi a Augustovi Guttemu Luka s Týništěm. Ty byly hned následujícího roku opět rozděleny a Luka s Albeřicemi byly prodány Emanuelovi a Franzisce Katharině Milnerovým. Protože už však nešlo o zemskodeskový statek, přikoupili Milnerovi od týchž prodejců též velkostatek Teleč, čímž došlo ke vzniku velkostatku Teleč – Luka. Téměř všechny pozemky, náležející k velkostatku Teleč, však byly již dříve ze zemských desek vyjmuty, a tak pozemková držba v samotné Telči byla naprosto minimální. Zdá se tedy, že prodej „prázdného“ velkostatku Teleč měl sloužit především k tomu, aby mohl být pro majetek v Lukách a Albeřicích udržen status zemskodeskového statku. Z toho důvodu byl velkostatek ve schematisech též někdy nazýván Teleč – Luka, případně Luka – Teleč, protože Luka se stala jeho správním centrem. V mladších schematisech se častěji setkáváme pouze s názvem velkostatek Luka s rustikálním dvorem Albeřice.

Dle schematismů z roku 1891 činila rozloha velkostatku přibližně 450 ha s výraznou převahou polností, které zabíraly zhruba dvě třetiny jeho rozlohy. Naprostá většina půdy byla obhospodařována ve vlastní režii ze dvorů v Lukách a Albeřicích, u nichž se nacházely i ovčiny. Byly zde pěstovány obiloviny, řepka, hrách nebo vikev. Chován byl především skot a ovce. V roztroušených lesích převažovaly jehličnaté stromy. V Lukách se nacházel zámek se zahradou a pivovar. Velkostatek provozoval ve vlastní režii také mlýn s pilou, šindelku a mlékárnu.

Milnerovi vlastnili velkostatek ještě roku 1906, kdy od něj byl odprodán a rozparcelován rustikální dvůr Luka se 199 ha pozemků. Součástí transakce byl i zámek v Lukách, který byl prodán J. M. Rosenfeldovi. Naopak pivovar tamtéž si Milnerovi ponechali. Správa velkostatku se přesunula do Albeřic. Od té doby byl opět uváděn jako deskový statek Teleč (s Albeřicemi). Kolem roku 1910 si hospodářství pronajal židovský nájemce Abeles a následně mělo být rozparcelováno, čímž zřejmě velkostatek definitivně zanikl. Ještě roku 1915 je ovšem v Chytilově adresáři uváděn Emanuel Milner jako majitel velkostatku v Albeřicích. V Lustigově a Světničkově schematismu z roku 1933 se velkostatek již vůbec neobjevuje. To ovšem nelze považovat za jasný důkaz jeho zániku, protože do tohoto schematismu nebyly pojaty velkostatky s rozlohou menší než 250 ha. Zámek v Albeřicích vlastnili Milnerovi i nadále. Provozovali zde prý penzionát pro dívky z lepších rodin. Emanuel Milner zde zemřel roku 1929, ovšem v držení rodiny zůstal zámek až do roku 1945. Později postupem času zcela zanikl.

Týniště od roku 1879

Po oddělení Luk a Albeřic prodali roku 1880 Franz Wilhelm a August Gutte také Týniště. Novými majiteli byli bratři Oesserové z Valče. Podle schematismu z roku 1881, tedy krátce po oddělení od Luk, měl tento alodiální statek rozlohu 265,25 ha s převahou zemědělské půdy, obhospodařované ze dvora Týniště. Lesy, představující něco málo přes čtvrtinu rozlohy statku, tvořily jeden revír. Nebyl zde žádný průmyslový podnik. Do roku 1891 se rozloha statku zmenšila na 206,74 ha. V té době jsou jako majitelé jmenovitě uváděni Anton, obchodník ve Valči, Ottomar, poštovník ve Valči, a Johann a Karl, oba majitelé hospodářství v Blšanech. Rodina Oesserů držela Týniště ještě roku 1910. O dalších osudech statku se bohužel nepodařilo nic dalšího zjistit. V Lustigově a Světničkově schematismu velkostatků z roku 1933 již není Týniště uváděno. Je otázkou, zda to lze přičítat jeho malé rozloze, nebo tomu, že v této době již nebylo zemskodeskovým statkem.

Správa dominia

Ve starších dobách měl každý ze statků, z nichž se později konstituovalo panství Verušičky, vlastní sídlo vrchnosti (tvrz), z nějž byl také statek s největší pravděpodobností spravován. O samostatné správě statku Týniště, který byl roku 1630 začleněn do panství Žlutice, a statku Budov, jenž byl roku 1727 připojen k Lukám, nemáme žádné bližší zprávy. Vzhledem k tomu, že šlo o velmi malé statky, lze předpokládat, že na jejich správu stačil

patrně jen jeden úředník, případně si je mohli spravovat majitelé sami. Větší celek tvořil v 17. století pouze statek Luka, k němuž i se začleněným statkem Verušičky patřilo šest vsí. Ovšem ani o správě tohoto statku nemáme příliš mnoho zpráv. Prvním v pozemkových knihách doloženým úředníkem byl Joseph Schösser (zmiňován roku 1684), který byl označen jako úřední písař (Amtsschreiber). Souvislejší, ač stále mezerovitou, řadu jmen vrchních úředníků nám poskytují pozemkové knihy pro Luka a od roku 1709 znovu oddělené Verušičky až od 18. století (viz příloha č. 4). V této době se nejvyšší úředníci označovali zpravidla jako správce (Verwalter, Amtsverwalter).

Po opětovném spojení Luk (s Budovem) a Verušiček bylo dominium spravováno z Luk, kde stál úřednický dům s kanceláří, zatímco zámek ve Verušičkách sloužil pro potřeby vrchnosti. V této době se patrně rozrostl i správní aparát, zvláště pak poté, co panství roku 1774 koupil a roku 1783 rozšířil o Týniště František Antonín z Nostitz-Rienecku. Nejvyšší úředník v té době býval obvykle označován jako ředitel (Direktor), ale i nadále se někdy objevoval termín správce. Na panství v této době nepochybně působil i purkrabí (Burggraf) a minimálně po určitý čas i obročník (Kastner). V pramenech je doložen např. roku 1775.

Patrně úplný přehled zaměstnanců velkostatku na přelomu 18. a 19. století nám přináší deputátní tabele z roku 1798, která byla součástí předávacích spisů při příležitosti prodeje panství Kašparu Friedrichovi Josefovi z Overschie a která je uložena ve fondu Rodinný archiv Nostitz-Rienecků, Sokolov. Nejvyšším úředníkem byl ředitel. Vedle něj se na činnosti vrchnostenské kanceláře podíleli ještě purkrabí a tři písaři. Kromě úředníků působili ve službách vrchnosti také sládek, kolář, dva myslivci (v Lukách a Verušičkách) a čtyři hajní, zahradník ve Verušičkách, sadař, úřední sluha, hlídač ve Verušičkách, rourař, pět poklasných, šafáři a čeled' v pěti hospodářských dvorech, dva ovčáci a dva skopčáci.

Od konce 18. století na statku působil justiciář (zprvu Gerichtsverwalter, záhy však spíše Justiziar či Justiziär). Prvním doloženým justiciářem na panství Luka byl roku 1798 Anton Kubias. Justiciářové často nepůsobili jen na Lukách, ale vedli agendu i pro jiná dominia v okolí, a tak v Lukách obvykle ani nesídlili. Jako příklad může posloužit např. Johann Sandner, který byl počátkem čtyřicátých let justiciářem na Lukách, zároveň ale i na Kozlově, Libkovicích, Prohořském Hrádku, Stružné, Telči, Údrči a Žluticích.

Justiciářové vedli soudní agendu panství až do roku 1850. Politickou a hospodářskou agendu měli nadále na starosti ostatní úředníci. Nejvyšším úředníkem byl stále ředitel, případně správce (v této době někdy označován též termínem Amtsverweser), v pramenech se ale objevuje i další pomocný kancelářský personál, zejména písaři (Kanzleischreiber, Amtsschreiber), později spíše označovaní jako aktvárové (Aktuar, Aktuär, Amtsaktuar). Velmi

pravděpodobně na panství působili i další hospodářští úředníci (např. purkrabí nebo obroční), ale protože se ve fondu nedochovaly žádné archiválie hospodářské povahy, objevují se v pramenech jen sporadicky. Jejich jména a funkce by však v případě potřeby snad mohlo osvětlit hlubší studium matrik.

Roku 1850 byla až na výjimky (např. patronát) veškerá veřejná agenda předána nově vzniklým státním orgánům (okresní soudy, okresní úřady ad.) a správa velkostatku od této doby fungovala především jako hospodářský úřad. Vzhledem k tomu, že se z této doby ve fondu nedochovaly žádné archiválie, máme díky schematismům velkostatků první zprávy o správě po roce 1850 až z počátku osmdesátých let 19. století, tedy z doby, kdy bylo panství opět rozděleno na několik menších statků. Tyto statky obvykle řídil správce. V Lukách se v devadesátých letech objevuje též inspektor, který na činnost správce dohlížel. Někdy je též uváděn samostatný správce nebo hospodářský adjunkt v Albeřicích. Za úředníka velkostatku byl obvykle považován i sládek v Lukách, výjimečně jsou tamtéž uváděni i vedoucí mlékárny, zahradník nebo hajný. Po odprodeji Luk počátkem 20. století přesídlila správa velkostatku do Albeřic, kde patrně sídlila až do jeho zániku. Výrazné zmenšení rozlohy velkostatku se projevilo i v tom, že v Albeřicích byli roku 1910 jako úředníci velkostatku zmiňováni již jen hospodářský adjunkt a hajný. Ve Verušičkách je v této době kromě správce uváděn již jen zahradník (a pouze roku 1880 také revírník) a Týniště si po většinu času spravovali sami majitelé. Správce je na něm zmiňován pouze v devadesátých letech 19. století a na samém počátku 20. století (viz příloha č. 4).

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

O uložení dokumentů v době samostatných statků se nedochovaly žádné konkrétní zprávy. Patrně se v sídle správy každého jednotlivého statku nacházela jednoduchá spisovna. Po spojení Luk a Budova s Verušičkami bylo celé dominium spravováno z Luk. Vzhledem k torzovitosti fondu máme jedinou konkrétnější zprávu o spisovně, resp. archivu, opět z archivního fondu Rodinný archiv Nostitz-Rienecků, Sokolov. Na přelomu let 1798 a 1799 byla kancelář umístěna v úřednickém domě v Lukách. K jejímu vybavení patřily jeden kulatý a dva psací stoly, tabule na psaní, okovaná důchodní pokladna, dvě cejchovačky, úřední pečetidlo a také archivní skříň s dvoukřídlými dveřmi a zámekem. Díky inventáři archivu známe také její obsah (viz příloha č. 5).

Z inventáře archivu je patrné, že koncem 18. století byly úřední knihy a spisy uloženy do 44 fachů (doslovně přihrádek či polic, v přeneseném smyslu pak registraturních oddělení),

kteře byly označeny arabskými číslicemi a dále se členily na fascikly a jednotlivé spisy, případně knihy. Kromě toho byl ještě zvlášť mimo tento systém uložen index ke spisům, dále lesní knihy a některé knihy soudní agendy (Gerichts Bücher). Z inventáře není patrný žádný systematický registraturní plán původce. Z obsahu jednotlivých fachů je sice zřejmé, že spisy v nich uložené mají vzájemnou spojitost, ovšem jednotlivé fachy obsahující spisy obdobné povahy na sebe nenavazují, a tak se nezdá, že systém uloženi archiválií byl nějak zvlášť propracovaný. Spisy a knihy většinou nejsou v inventáři datované, ovšem i přesto se zdá být zřejmé, že archiv obsahoval až na výjimky především spisy a knihy, které vznikly až po koupi panství hrabětem Nostitz-Rieneckem roku 1774. Mezi uvedené výjimky patří zejména pozemkové knihy, označované v inventáři jako „staré“ (více k nim níže), a také spisy, které byly uloženy ve faších 36–40. Jejich obsah však není znám, protože inventář z roku 1798 odkazuje na starý archivní inventář pořizený při koupi panství roku 1774, který nemáme k dispozici.

Z výše uvedených dokumentů se ve fondu do dnešní doby dochovaly pouze pozemkové knihy, ovšem ne všechny. Podle inventáře se v archivu roku 1798 nacházelo 20 hlavních pozemkových knih (z toho 10 „nových“ a 10 „starých“) a jedna židovská pozemková kniha. Za „nové“ knihy byly považovány ty, které byly založeny po koupi panství hrabětem Nostitz-Rieneckem roku 1774. Ve fondu je však uloženo jen 18 hlavních knih založených do roku 1798, přičemž chybí stará pozemková kniha pro Tis u Luk, na kterou je v té novější (založené roku 1777) odkazováno, a nová pozemková kniha pro Verušičky. Kromě toho se nedochovala ani židovská pozemková kniha. Ve fondu je uložena pouze mladší židovská kniha, založená až roku 1821, v níž lze také najít odkazy na starší knihu. Nepodařilo se zjistit, zda tyto pohřešované pozemkové knihy byly předány okresnímu soudu v Bochově, ačkoli se to jeví logickým krokem. Ovšem téměř jistě tyto knihy nebyly předány do Archivu země České, ledaže by byly v předávacích seznamech špatně označeny. To je ovšem nepravděpodobné, protože by se na špatné zařazení knih patrně přišlo při jejich celostátním soupisu po roce 1962.

V 17. století existovala ještě minimálně jedna starší pozemková kniha statku Luka s Verušičkami, která ale roku 1798 pravděpodobně už nebyla v archivu panství. Vzhledem k nekonkrétnímu popisu pozemkových knih v inventáři archivu sice nelze zcela vyloučit, že se zde nacházet mohla, ale pokud bychom ji počítali mezi zmiňovaných deset starých pozemkových knih, pak už by nevycházel jejich součet, a to ať už šlo pouze o jednu, nebo o více knih. Dodnes se totiž dochovalo devět hlavních knih založených před rokem 1774 a ta, která chybí, byla s největší pravděpodobností pro Tis u Luk. O existenci výše uvedené staré

knihy (či knih) ze 17. století víme z řady pozemkových knih založených roku 1715 pro vsi statku Verušičky (inv. č. 2, 6, 13 a 23). Tyto knihy byly založeny krátce po separování Verušiček od Luk roku 1709 a všechny odkazují na starou pozemkovou knihu, z níž byly převzaty některé zápisy. Ze zápisů není úplně jasné, zda šlo o jednu knihu pro všechny vsi, nebo zda každá kniha odkazuje na samostatnou starší knihu pro danou ves.

Ostatní dokumenty uvedené v inventáři archivu byly patrně zničeny nebo poztráceny ještě u původce, k čemuž pravděpodobně nemalou měrou přispělo rozdělení a rozprodání panství na přelomu osmdesátých a devadesátých let 19. století. Kromě zmíněných pozemkových knih se ve fondu dochovaly již jen novější pozemkové knihy, založené po roce 1798, a dva podací protokoly v politických záležitostech z let 1834 a 1843. Již jen existence těchto podacích protokolů naznačuje, že v první polovině 19. století byla spisovna panství zřejmě přeorganizována „podle krajské normy“, jak ostatně bylo v této době obvyklé. Ani jeden z nich ovšem neobsahuje odkazy na registraturní oddělení, do nichž byly spisy zakládány, a tak není rekonstruovatelný ani tento nový systém ukládání spisů.

Po roce 1850 sídlila správa velkostatku pravděpodobně nadále v Lukách a po rozpadu velkostatku roku 1879 v centrech nově utvořených statků. O uložení spisovny v této době a o jejich dalších osudech nemáme žádné zprávy a archivní fond neobsahuje ani žádné archiválie pocházející z činnosti velkostatku po roce 1850.

Výše uvedené pozemkové knihy se dochovaly především díky tomu, že byly po zániku patrimoniální správy předány dne 2. června 1850 Okresnímu soudu Bochov, u nějž se ve vedení některých z nich pokračovalo. Odtud pak byly dvě nejstarší z nich (inv. č. 9 a 16) dne 11. listopadu 1898 předány Archivu země České. Zbývajících 41 pozemkových knih bylo témuž archivu předáno roku 1936. Roku 1962 byl z tehdejšího Státního ústředního archivu předán do Státního archivu v Plzni celý soubor „pozemkových knih západočeského kraje“. Zde z něj byla vytvořena zvláštní sbírka a jednotlivé pozemkové knihy byly zpracovány formou kartotéčních lístků. Dne 28. června 1972 pak bylo z Plzně do žlutické pobočky archivu předáno 2218 pozemkových knih provenienčně náležejících do jejich fondů (KP 6/72). Ve žlutické pobočce byly knihy zařazeny do příslušných fondů velkostatků. Archivní fond Velkostatek Luka – Verušičky v té době ještě neexistoval, a tak byl nově vytvořen. Kromě uvedených pozemkových knih byl v této době do fondu zařazen ještě podací protokol politické agendy pro rok 1843. O jeho převzetí do archivu se nedochovaly žádné záznamy ani ve spisu o fondu, ani v přírůstkové knize. Pravděpodobně byl ale již dříve, ještě ve Státním archivu v Kadani, vytríděn z fondu Okresní úřad Žlutice a uložen v archivu, aniž by byl evidován. Tuto domněnku podporuje především fakt, že přímo na protokolu je

výrazným písmem modré barvy poznamenáno „OÚ Žlutice“. Do spisovny okresního úřadu se podací protokol patrně dostal při zániku patrimoniální správy roku 1850.

Poslední do archivu převzatou archiválií, pocházející z činnosti původce fondu, byl podací protokol politické agendy pro rok 1834, který byl dne 26. ledna 2016 (KP 5/2016) předán na pracoviště Klášter u Nepomuka ze SOkA Karlovy Vary, kde byl vytržěn z archivního fondu Archiv města Chyše.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond Velkostatek Luka – Verušičky obsahuje 43 úředních knih a 2 podací protokoly o časovém rozsahu (1665) [1683]–1850 (1880). Celkový rozsah fondu je 1,63 bm.

Archivní fond je torzovitý. Obsahuje pouze pozemkové knihy, vedené od konce 17. století do druhé poloviny 19. století, a dva podací protokoly z let 1834 a 1843. Jde o archiválie, nebo spíše jen o část archiválií, které byly po zániku patrimoniální správy předány nově vzniklým státním úřadům. Spisovna velkostatku se nedochovala.

K pozemkovým knihám byly po jejich převzetí Státním archivem v Plzni roku 1962 v rámci celostátního soupisu pozemkových knih vyhotoveny kartotéční lístky. Žádným jiným archivním zpracováním fond v minulosti neprošel, ale bylo v něm provedeno několik vnitřních změn. První zprávu o obsahu fondu poskytuje 4. svazek Průvodce po archivních fondech Státního archivu v Plzni. Podle něj bylo součástí fondu 42 pozemkových knih z let 1665–1880, což korespondovalo s výše uvedenými kartotéčními lístky, jeden lesní hospodářský plán polesí Verušičky z roku 1930 a jeden podací protokol z roku 1843. Na nejstarším dochovaném evidenčním listě z roku 1987 je uveden stejný počet úředních knih, ovšem změnil se na něm počet registraturních pomůcek, když zde bylo uvedeno, že fond obsahuje osm podacích protokolů z roku 1843 a do poznámky připsáno, že jsou společně s jednou knihou uloženy v kartonu. Nepochybně však šlo o omyl, protože tato informace neodpovídá údajům uvedeným v Závěrečném protokolu o provedení generální inventury z 29. ledna 1988 (čj.: SAr 37/31-88), v němž je uvedena pouze jedna registraturní pomůcka. Navíc je nanejvýš nepravděpodobné, že by fond obsahoval osm podacích protokolů téhož původce z jednoho roku. I přes tento rozpor zůstal údaj na EL NAD zapsán až do roku 2007, kdy proběhla revize fondů po přestěhování archiválií ze Žlutic do Kláštera v roce 2006. Po revizi byl údaj uveden do souladu se skutečným stavem a ve fondu byl od roku 2007 evidován opět jen jeden podací protokol. Počet úředních knih roku 2007 odpovídal počtu uvedenému na EL NAD, tj. 43 knih. Při generální inventuře z roku 2013 však bylo zjištěno, že fond sice

obsahuje 43 knih, ovšem chybí v něm lesní hospodářský plán a naopak oproti stavu uváděnému v Průvodci po fondech Státního archivu v Plzni přebývá jedna pozemková kniha. S ohledem na tuto skutečnost, která nebyla při revizi roku 2007 zjištěna, protože ta byla zaměřena pouze na kontrolu počtu evidenčních jednotek, byl při generální inventuře opraven časový rozsah úředních knih na EL NAD na 1665–1881. Přebývajících pozemková kniha byla nepochybně pozemková kniha obce Radošov (inv. č. 15, sign. Bochov 90) o časovém rozsahu (1837) 1843–1850 (1880). Tato kniha byla dle kartotéčních lístků ze šedesátých let 20. století původně uložena ve fondu Velkostatek Stružná (dříve Kysibl), ke kterému v té době patřil druhý díl Radošova. Do fondu Velkostatek Luka – Verušičky musela být přerazena nejpozději roku 1998. Do té doby bylo na EL NAD fondu Velkostatek Stružná uvedeno 106 úředních knih. Tento údaj byl patrně roku 1998 přeškrtnut a přepsán na 105, aniž by tato změna byla blíže vysvětlena. Z téže doby pochází i koncept inventáře, uložený ve spisu o fondu (čistopis byl schválen roku 2004), v němž je uvedeno také jen 105 úředních knih. Zatímco na EL NAD fondu Velkostatek Stružná byla patřičná změna zaznamenána, na EL NAD fondu Velkostatek Luka – Verušičky počet úředních knih opraven nebyl. Zmiňovaný lesní hospodářský plán tedy v této době již pravděpodobně nebyl ve fondu uložen, a tak se počet knih nezměnil. Je možné, že lesní hospodářský plán byl do fondu původně zařazen omylem a že šlo o archiválii jiného původce, do jehož fondu byl později přerazen. Bohužel se o něm ale nepodařilo najít žádné další zmínky na EL NAD, ve spisu o fondu a ani na jiném místě, a tak jeho další osudy nejsou známy. Zajímavá informace se však nachází ve spisech lesního zařizovacího katastru, o nichž bude učiněna bližší zmínka ještě v následujícím odstavci. Vyplývá z nich totiž, že na statku Verušičky byl první lesní hospodářský plán vytvořen až roku 1934 a předtím se v tamějších lesích hospodařilo bez plánu. To podporuje domněnku, že nedohledaný lesní hospodářský plán z roku 1930 mohl být do fondu původně zařazen omylem a později z něj byl opět vyňat.

Při revizi fondu Sbirka lesních hospodářských map a plánů kraj Karlovy Vary v rámci generální inventury 2012–2013 byla do fondu Velkostatek Luka – Verušičky přerazena jedna úřední kniha z let 1933–1938 o rozsahu méně než 0,01 bm, která byla následně při revizi fondu Velkostatek Luka – Verušičky přehodnocena na balík. Šlo o spisový materiál vztahující se k lesnímu hospodářskému plánu, který byl zmíněn výše. Při pořádání fondu však bylo zjištěno, že se uvedené archiválie sice vztahují k lesnímu hospodářskému plánu statku Verušičky, ovšem jejich původcem není statek, ale Okresní úřad v Karlových Varech, jehož lesnicko-technickému oddělení byly zaslány k založení k lesnímu zařizovacímu katastru. Odtud je později společně s dalšími spisy převzala pro svou potřebu Krajská správa lesů Karlovy Vary, která je v padesátých letech 20. století předala Státnímu archivu v Kadani,

pobočce Klášterec nad Ohří, kde byly na přání krajské správy lesů zařazeny do zvláštní archivní sbírky Sbíрка lesních plánů (nyní Sbíрка lesních hospodářských map a plánů kraj Karlovy Vary). S ohledem na výše uvedené skutečnosti tedy bylo při pořádání rozhodnuto, že uvedené spisy budou zařazeny zpět do uvedené sbírky, protože statek Verušičky nelze považovat za jejich původce v archivním slova smyslu.

V době uložení archiválií v archivu bylo přistoupeno k restaurování hřbetů některých pozemkových knih. U některých z nich je uvedeno, že byly restaurovány roku 1971, u jiných tento údaj chybí. Ovšem vzhledem ke stejnému způsobu provedení se dá usuzovat, že i tyto restaurátorské zákroky byly provedeny ve stejné době. Informace o restaurování knih jsou vždy uvedeny v příslušném inventárním záznamu.

Při inventarizaci fondu bylo postupováno a archivní pomůcka byla vyhotovena podle základních pravidel (Metodické návody a instrukce pro zpracování archivního materiálu, Sborník archivních prací. Roč. X, 1960, č. 2, s. 215–310; Michal WANNER a kol. Základní pravidla pro zpracování archiválií. Praha : Odbor archivní správy a spisové služby MV, 2013, kapitola 2) a dále podle metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-0767/2010 z 12. března 2010 a dodatku k tomuto pokynu č. j. SOAP/006-1300/2014 s platností od 15. července 2014. Při pořádání pozemkových knih bylo přihlédnuto k metodickému článku Soupis starých pozemkových knih (Archivní časopis, roč. 11., 1961, s. 6–16).

U pozemkových knih byl při pořádání oproti kartotéčním lístkům ze šedesátých let 20. století především znovu prověřen časový rozsah archiválií a v několika případech též přehodnocen jejich obsah. Např. dominikální pozemková kniha pro celé panství (inv. č. 1) byla na kartotéčních lístcích označena jako pozemková kniha obce Verušičky nebo židovská pozemková kniha (inv. č. 43) byla považována za knihu kupních smluv bez další bližší specifikace. V nejstarších knihách fondu (inv. č. 9, 19 a 20) není uvedeno datum založení, a tak bylo stanoveno pouze přibližně na základě paleografického rozboru. Do první z uvedených knih (inv. č. 9) se začalo zapisovat nejdříve roku 1683 a nejpozději patrně roku 1685. Pro přibližnou dataci tak bylo použito nejstarší možné datum, které se také vyskytuje v prvním zápisu v knize, ačkoli nelze zcela vyloučit, že by mohlo jít o prius. U dalších dvou knih (inv. č. 19 a 20) je datum založení knih roku 1683 o něco jistější. Obě obsahují i zápisy, datované do starší doby, ovšem až do roku 1683 je jejich úprava zcela shodná a všechny jsou psány stejným inkoustem a rukou. Starší zápisy v těchto knihách, odkazující na právní pořízení učiněná před vznikem knihy, jsou považovány za priora. Stejným způsobem je postupováno i u ostatních pozemkových knih. Posteriora jsou zápisy učiněné okresním

soudem (tedy jiným původcem) poté, co mu byly knihy úředně předány. V dataci pozemkových knih nejsou zohledněny marginální poznámky a odkazy učiněné na okrajích listů, ani záznamy o úředním uzavření knihy, pokud se do knihy přestalo fakticky zapisovat již před datem definitivního uzavření.

Pozemkové knihy se dělí na dominikální (inv. č. 1), rustikální – ty dále na hlavní (inv. č. 2–23) a dokladové (inv. č. 24–40), dědického práva (inv. č. 41–42) a židovské (inv. č. 43).

Oproti výše uvedenému metodickému článku Soupis starých pozemkových knih byly především s ohledem na dlouholetou praxi SOA v Plzni zařazeny dominikální pozemkové knihy před rustikální pozemkové knihy. Hlavní pozemkové knihy rustikální byly až na jeden případ (inv. č. 16) vždy vedeny pouze pro jedinou ves, a tak bylo v inventáři pro lepší přehlednost zvoleno jejich abecední řazení. Pozemková kniha pro Skřipovou a Velký Hlavákov byla zařazena do řady s ostatními knihami pro Skřipovou a u knih Velkého Hlavákova na ni byl učiněn odkaz.

Originální názvy pozemkových knih byly přejímány pouze z titulního listu, který zachycuje název knihy v době jejího založení, případně z přední strany desek. Naopak nebyly přejímány ze hřbetů knih, kde se obvykle vyskytují mladší názvy, které neodpovídají názvu knihy v době založení. Originální názvy byly transliterovány, v hranatých závorkách jsou rozepsány zkratky a nečitelné (a tedy domyšlené) nebo nejisté údaje.

Při pořádání bylo též zvažováno, zda fond nepřejmenovat na Velkostatek Verušičky. Po většinu doby, z níž pocházejí archiválie v něm uložené, byl totiž úředně označován jako panství Verušičky. Ovšem i v této době byla hlavním správním centrem ves Luka, zatímco ve Verušičkách sídlila vrchnost. Navíc ve starší době (1608–1709), v níž byly Luka a Verušičky také spojeny a z níž rovněž pocházejí některé archiválie, byl spojený statek naopak nazýván Luka. Z těchto důvodů a také s ohledem na již zažitý název byl archivnímu fondu ponechán název Velkostatek Luka – Verušičky.

Jazykem archiválií je němčina.

Jistou míru poškození vykazují všechny archiválie, včetně těch, jejichž hřbety byly restaurovány počátkem sedmdesátých let 20. století. Nejvážněji jsou poškozeny zejména vazby knih. Případný restaurátorský zásah by vyžadovala především kniha č. 40, která má zcela uvolněnou vazbu.

Vzhledem k malému rozsahu fondu a abecednímu řazení hlavních pozemkových knih nebyl inventář opatřen rejstříky.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond Velkostatek Luka – Verušičky obsahuje kromě dvou podacích protokolů pouze pozemkové knihy. Díky nim lze získat alespoň rámcovou představu o majetkových a sociálních poměrech poddaných na menším panství v německé jazykové oblasti od druhé poloviny 17. století až do druhé poloviny 19. století.

Pozemkové knihy obsahují i zápisy na dominikální nemovitosti, a tak mohou do určité míry poskytnout také informace o majetku samotného velkostatku. Kromě zápisů na selské dvory a chalupy v nich tak lze najít i smlouvy o prodeji nebo nájmu mlýnů, hostinců, dominikálních domků, pivovaru, vinopalny, rasovny aj.

Cenné informace lze z fondu čerpat rovněž o židovském obyvatelstvu, jehož zastoupení na panství bylo poměrně vysoké. Nejvíce informací k němu lze najít samozřejmě v židovské pozemkové knize (inv. č. 43), ovšem zápisy Židů na různé nemovitosti se nacházejí i v dalších pozemkových knihách.

Konečně jsou pozemkové knihy rovněž velmi důležitým pramenem pro genealogické bádání.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond Velkostatek Luka – Verušičky o časovém rozsahu (1665) [1683]–1850 (1880) uspořádal na podzim roku 2015 na pracovišti Klášter u Nepomuka Státního oblastního archivu v Plzni Mgr. Jakub Mírka. Inventář sestavil a úvod k němu napsal v červenci a srpnu roku 2016 také Mgr. Jakub Mírka.

V Klášteře dne 12. prosince 2016

Mgr. Jakub Mírka

Seznam použitých pramenů a literatury

Nevydané prameny

Katastrální úřad pro hlavní město Prahu, *Desky zemské 1398 (statek Teleč), 1519 (statek Verušičky)*.

SOA v Plzni, sbírka *Sbírka matrik západních Čech*, sign. Karlovy Vary 27, fol. 251v, Luka 01, fol. 150, 203v, dostupné z <www.portafontium.cz>.

SOA v Plzni, pracoviště Klášter u Nepomuka, fond *Rodinný archiv Nostitz-Rienecků, Sokolov*, inv. č. 1290 (koupě statků Verušičky, Luka a Budov, 1774), inv. č. 1291 (koupě statku Týniště, 1783–1785), inv. č. 1376 (prodej panství Verušičky, 1798–1809).

Tištěné a zpracované prameny

BOHÁČEK, Jan – HÁLEK, Jan – KUČEROVÁ, Klára – MÁDLOVÁ, Vlasta (edd.). *Soupis židovských rodin v Čechách z roku 1793*. I. díl. Praha, 2002, s. 50–55, 83.

BURDOVÁ, Pavla – CULKOVÁ, Dagmar – ČÁŇOVÁ, Eliška – LIŠKOVÁ, Marie – RAJTORAL, František (edd.). *Tereziánský katastr český*. Svazek 3 – *Dominikál*. Praha, 1970, s. 304–305.

BYSTRICKÝ, Vladimír – HAUBERT, Jan – HAUBERTOVIČKA, Květoslava – HOFMANN, Gustav – PELANT, Jan. *Státní archiv v Plzni. Průvodce po archivních fondech*, svazek 4. Praha, 1975, s. 92–93.

DOSKOČIL, Karel (ed.). *Berní rula 2, popis Čech r. 1654. Souhrnný index obcí, osad a samot k berní rule*, II. díl. Praha, 1954, s. 607, 616, 630.

FANTA, Gustav. *Statistik und Beamten-Schematismus des Grossgrundbesitzes und der landwirtschaftlichen Industrien Böhmens*. Prag, 1891, s. 109, 186–187, 201.

CHALUPA, Aleš – LIŠKOVÁ, Marie – NUHLÍČEK, Josef – RAJTORAL, František (edd.). *Tereziánský katastr český*. Svazek 2 – *Rustikál (kraje K–Ž)*. Praha, 1966, s. 144–145.

LIŠKOVÁ, Marie (ed.). *Berní rula 32. Kraj Žatecký*, I. díl. Praha, 1954, s. 227.

LIŠKOVÁ, Marie (ed.). *Berní rula 33. Kraj Žatecký*, II. díl. Praha, 1954, s. 473.

MARAT, František (ed.). *Soupis poplatnictva 14 krajův Království českého z r. 1603*. *Věstník Královské české společnosti nauk*. Třída filosoficko-historicko-jazykozpytná, roč. 1898, s. 66–67.

- MEGERLE VON MÜHLFELD, Johann Georg. *Ergänzungsband zu dem Österreichischen Adels-Lexikon des achtzehnten und neunzehnten Jahrhunderts, ...* Wien, 1822, s. 193.
- PEŠÁK, Václav (ed.). *Berní rejstříky z roku 1544 a 1620*. Praha, 1953, s. 131.
- PROCHÁZKA, Johann F. *Beamten-Schematismus des Grossgrundbesitzes im Königreiche Böhmen. Adressen sämtlicher bei der Oekonomie, Forstwirtschaft und Industrie angestellten Beamten, Pächter u. s. w.* Prag, 1887, s. 118, 195–196.
- PROCHÁZKA, Johann F. *Topografisch-statistischer Schematismus des Grossgrundbesitzes im Königreiche Böhmen, zugleich Adressenbuch sämtlicher bei demselben angestellten Beamten, des Forstpersonals u. s. w.* Prag, 1880, s. 150, 444.
- PROCHÁZKA, Johann F. *Topographisch-statistischer Schematismus des Grossgrundbesitzes im Königreiche Böhmen, zugleich Adressenbuch sämtlicher bei demselben angestellten Beamten, des Forstpersonals, u. s. w.* Prag, 1891, s. 235, 399–400.
- SEDLÁČEK, August (ed.). *Rozvržení sbírek a berní roku 1615 dle uzavření sněmu generálního nejvyššími berníky učiněné*. Praha, 1869, s. 59–60.
- SCHALLER, Jaroslaus. *Topographie des Königreichs Böhmen. Zweyter Theil – Ellbogner Kreis*. Prag, 1785, s. 116–118.
- SOMMER, Johann Gottfried. *Das Königreich Böhmen; statistisch-topographisch dargestellt. Fünfzehnter Band – Ellbogner Kreis*. Prag, 1847, s. 152–153, 165–168, 187–188.
- TITTEL, Ignaz. *Schematismus a statistika statků velkých a rustikálních v Království českém*. Praha, 1902, s. 169–170, 299, 322.
- TITTEL, Ignaz. *Schematismus des Grossgrundbesitzes und grösserer Rustikalgüter mit einer agronomischen und Eisenbahnkarte des landtäflichen Besitzes im Königreiche Böhmen*. Prag, 1900, s. 194, 333–334, 358.
- TITTEL, Ignaz. *Schematismus und Statistik des Grossgrundbesitzes und grösserer Rustikalgüter im Königreiche Böhmen*. Prag, 1906, s. 206, 379–380, 404.
- TITTEL, Ignaz. *Schematismus landtäflicher Güter, grösserer Rustikalwirtschaften, Beamten und Pächter*. Prag, 1910, s. 253, 269, 406.
- TITTEL, Ignaz. *Schematismus velkostatků v Království českém*. Praha 1894, s. 289, 484–485, 521.
- TITTEL, Ignaz. *Statistik und Beamten-Schematismus des Grossgrundbesitzes im Königreiche Böhmen*. Praha 1881, s. 30, 73, 360.

Literatura

FRANK, Karl Friedrich von. *Standeserhebungen und Gnadeakte für das Deutsche Reich und die Österreichischen Erblande bis 1806 sowie kaiserlich österreichische bis 1823 mit einigen Nachträgen zum „Alt-Österreichischen Adels-Lexikon“ 1823–1918*. 4. Band. O–Sh. Schloss Senftenegg, 1973, s. 128.

MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl II. N–Ž. Praha, 2010, s. 16–17.

SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého*. Díl XIII. Praha, 1905, s. 215.

ÚLOVEC, Jiří. Panská sídla v Budově. *Historický sborník Karlovarska*, 1996, roč. IV, s. 28–50.

ÚLOVEC, Jiří. Tvrze a zámky v Údrči, Lukách a Verušičkách. *Historický sborník Karlovarska*, 2003, roč. IX, s. 22–72.

Internetové zdroje

Památky a příroda Karlovarska. Regionální internetová topografická encyklopedie Karlovarského kraje, stránka Albeřice – zámek [online]. [cit. 2016-08-26]. Dostupné z <www.pamatkyaprirodakarlovarska.cz>.

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
č. o.	část obce
čp.	číslo popisné
ed., edd.	editor, editoři
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ev. j.	evidenční jednotka
fs	florins (tzn. zlatých)
inv. č.	inventární číslo
KP	kniha přírůstků
m. p.	manu propria (tzn. vlastní rukou)
MV	Ministerstvo vnitra
něm.	německy
okr.	okres
OÚ	okresní úřad
ppr	podací protokol
roz.	rozená
sign.	signatura
SOA	Státní oblastní archiv
SOkA	Státní okresní archiv
ukn	úřední kniha
xr	Kreutzer (tzn. krejcar)

Příloha č. 2: Struktura archivního fondu

	Časový rozsah	Inv. č.	Počet ev. j.
I. KNIHY			
<u>A) Přenesená agenda soudní</u>			
1) Dominikální pozemkové knihy	(1818) 1819–1841 (1873)	1	1 ukn
2) Rustikální pozemkové knihy			
a) <u>Hlavní knihy</u>	(1665) [1683]–1850 (1880)	2–23	22 ukn
b) <u>Dokladové knihy</u>	(1775) 1788–1850 (1854)	24–40	17 ukn
3) Knihy dědického práva	(1816) 1817–1826	41–42	2 ukn
4) Židovské knihy	1821–1849 (1879)	43	1 ukn
II. SPISOVÝ MATERIÁL			
<u>A) Registraturní pomůcky</u>	1834–1843	44–45	2 ppr

Příloha č. 3: Dnešní a německá či již nepoužívaná znění místních jmen

Dnešní znění:

Albeřice (č. o. Verušičky, okr. Karlovy Vary)
Budov (č. o. Verušičky, okr. Karlovy Vary)
Hřivínov (č. o. Verušičky, okr. Karlovy Vary)
Luka (č. o. Verušičky, okr. Karlovy Vary)
Radošov (zanikl, vojenský újezd Hradiště, okr. Karlovy Vary)
Skřípová (č. o. Vrbice, okr. Karlovy Vary)
Tis u Luk (zanikl, vojenský újezd Hradiště, okr. Karlovy Vary)
Týniště (č. o. Verušičky, okr. Karlovy Vary)
Velký Hlavákov (č. o. Valeč, okr. Karlovy Vary)
Verušičky (okr. Karlovy Vary)

Německé či nepoužívané znění:

Alberitz, Klein Alberitz
Buda, Budau
Makowitz, Mokowitz
Luck, Luk, Luky
Křížovice, Radošovice, Reschowitz, Reschwitz
Krippau
Dieß, Tis, Tiß, Tüs, Tyß

Thönischen, Tönischen
Groß-Lubigau
Klein Werscheditz, Vršetice, Werscheditz, Werschetitz

Německé či nepoužívané znění:

Alberitz
Buda, Budau
Dieß
Groß-Lubigau
Klein Alberitz
Klein Werscheditz
Krippau
Křížovice
Luck, Luk, Luky
Makowitz, Mokowitz
Radošovice, Reschowitz, Reschwitz
Thönischen
Tis, Tiß
Tönischen
Tüs, Tyß
Vršetice, Werscheditz, Werschetitz

Dnešní znění:

Albeřice
Budov
Tis u Luk
Velký Hlavákov
Albeřice
Verušičky
Skřípová
Radošov
Luka
Hřivínov
Radošov
Týniště
Tis u Luk
Týniště
Tis u Luk
Verušičky

Příloha č. 4: Přehled zjištěných majitelů a úředníků

Osobní jména majitelů a úředníků jsou uváděna v podobě, v jaké se vyskytují ve využitě literatuře (především jména majitelů) nebo v pramenech (jména úředníků). Kurzíva vyznačuje konkrétní data zjištěné písemné zmínky, pokud se nepodařilo s určitostí zjistit, že jsou totožná se skutečným počátkem nebo koncem držby či funkčního období. Hranaté závorky označují nejisté údaje.

(Sestaveno s využitím literatury /zejména citovaných článků Jiřího Úlovce a děl Augusta Sedláčka/ a archiválií fondu Velkostatek Luka – Verušičky)

Majitelé (případně držitelé)

Statek Budov do roku 1727

1390	Lev z Budova
1399–1400	Purkart z Budova
1431–1438	Purkart z Budova
1452–1467	Jan z Budova
1487–1488	Purkart a Václav z Budova
1494–1496	Purkart z Budova
do 1530	Jan Čichalovec z Čichalova (mlýn pod Budovem)
od 1530	Jindřich z Údrče (mlýn pod Budovem)
1541	Melichar, Jiří, Baltazar a Kašpar z Údrče
1560–1575	Jiřík Údrčský z Údrče († 1575)
1577	Jindřich a Felix Údrčští z Údrče
do 1581	Felix Údrčský z Údrče
1581–1589	Bernard Cukr z Tamfeldu
1592–1611	Baltazar Sekerka ze Sedčic
1611	Jan Šimon, Čeněk Felix a Jiří Burian Sekerkové ze Sedčic
1615	Jan Šimon Sekerka ze Sedčic
do 1622	Čeněk Felix a Jiří Burian Sekerkové ze Sedčic
1622–1623	Čeněk Felix Sekerka ze Sedčic († 1623)
1623–1631	Helena Sekerková ze Sedčic, vdova po Čeněkovi Felixovi
1637–1647	Maxmilián Ladislav Elpognár z Unterschönfeldu

- 1647–1658 Baltazar Ladislav Sekerka ze Sedčic (poslední dosud zjištěná zmínka o jeho vlastnictví Budova je z roku 1658, patrně jej však držel mnohem déle)
- 1698 Felix Sekerka ze Sedčic
- 1698–1714 Petr Jáchym Campanus z Rösselfeldu
- po 1714 Kateřina, vdova po Petru Jáchymovi, a jejich synové František Antonín, Adam Antonín a Ferdinand Campanové z Rösselfeldu
- 1717–1725 Adam Antonín Campanus z Rösselfeldu
- 1725–1726 Kryštof Vojtěch Putz z Breitenbachu († 1726)
- 1726–1727 Anna Marie Putzová z Breitenbachu, vdova po Kryštofu Vojtěchovi, a jejich potomci Václav Leopold, František Antonín a Eva
- 1727 František Antonín Putz z Breitenbachu
- (patrně ještě roku 1727 koupil Budov od Františka Antonína jeho bratr Václav Leopold a od té doby byli majitelé statku Budov shodní s majiteli statku Luka – dále viz Statek Luka do roku 1758)*

Statek Luka do roku 1758

- 1239 Václav z Luk
- 1363 Henslinus Sicz z Luk
- 1365 Jiří z Luk
- 1378 Protiva a Svach z Luk
- 1403 Protiva a Kadolt z Luk (1. díl)
- 1403 Mikuláš z Luk (2. díl)
- 1406–1414 Vilém z Luk (2. díl)
- 1415 Zbyněk z Hořesedel a Nevlas z Valče (2. díl)
- 1430–1435 Václav z Vetlé, zvaný Žid (1. díl)
- 1430–1435 Zbyněk z Hořesedel (2. díl)
- 1437–1457 Václav z Vetlé (oba díly)
- 1513 Jiljí Štampach ze Štampachu
- 1518 Mikuláš Štampach ze Štampachu
- 1523–1568 Kryštof Štampach ze Štampachu († 1568)
- 1572–1579 Mikuláš a Volf Adam Štampachové ze Štampachu
- 1579–1584 Mikuláš Štampach ze Štampachu († 1584)
- od 1584 Markéta Štampachová ze Štampachu, roz. Unruherová z Dolního Chodova
- do 1588 Abraham, Kryštof a Adam Štampachové ze Štampachu, synovci předchozích
- 1588–1604 Jan Jindřich Prollhofer z Purkersdorfu († 1604)
- 1604–1608 Fabián Šebestián Prollhofer z Purkersdorfu

- 1615–1620 Anna Kateřina Lochnerová z Paliče, rozená ze Štensdorfu (znovu provdaná vdova po Fabiánu Šebestiánovi Prollhoferovi z Purkersdorfu)
- po 1620* Jan Jindřich Lochner z Paliče
- 1651 Anna Barbora Lochnerová z Paliče, nezletilá dcera Jana Jindřicha (poručnicí jí byla její matka Anna)
- 1654–
před 1676 Wolfgang Libštejnský z Kolovrat, manžel Anny Barbory
- 1676–1699 Antonín Jan Libštejnský z Kolovrat († 1699)
- 1699–1709 Václav Ferdinand Libštejnský z Kolovrat, nezletilý syn Antonína Jana (poručníky mu byli matka Marie Maxmiliána Veronika, roz. Zárubová z Hustiřan a Maxmilián Lev Libštejnský z Kolovrat)
- 1713–1715 Václav Ignác Dejm ze Strítěže
- 1715–1726 Kryštof Vojtěch Putz z Breitenbachu († 1726)
- 1726–1727 Anna Marie Putzová z Breitenbachu, vdova po Kryštofu Vojtěchovi, a jejich potomci Václav Leopold, František Antonín a Eva
- 1727–1747 Václav Leopold Putz z Breitenbachu
- 1748–1754 dědicové Václava Leopolda Putze z Breitenbachu, zastoupení Janem Nepomukem, nejstarším synem Václava Leopolda
- 1758 František Xaver Putz z Breitenbachu (téhož roku přikoupil Verušičky)

Statek Verušičky do roku 1758

- 1556–1557 Volf Štampach ze Štampachu († 1557)
- 1558–1559 Kryštof Štampach ze Štampachu
- 1560–1567 Anna Mířkovská ze Stropčic, roz. Štampachová ze Štampachu
- 1567–1601 Sezima Mířkovský ze Stropčic a jeho manželka Anna, roz. Štampachová ze Štampachu
- 1601 Jáchym Ondřej Šlik z Holíče
- 1603–1605 Prokop Dvořecký z Olbramovic
- 1605–1608 Štěpán Šlik z Holíče
- 1608 Fabián Šebestián Prollhofer z Purkersdorfu
- 1615–1620 Anna Kateřina Lochnerová z Paliče, rozená ze Štensdorfu (znovu provdaná vdova po Janu Jindřichovi Prollhoferovi z Purkersdorfu)
- po 1620* Jan Jindřich Lochner z Paliče
- 1651 Anna Barbora Lochnerová z Paliče, nezletilá dcera Jana Jindřicha (poručnicí jí byla její matka Anna)
- 1654–
před 1676 Wolfgang Libštejnský z Kolovrat, manžel Anny Barbory
- 1676–1699 Antonín Jan Libštejnský z Kolovrat († 1699)

- 1699–1709 Václav Ferdinand Libštejnský z Kolovrat, nezletilý syn Antonína Jana (poručníky mu byli matka Marie Maxmiliána Veronika, roz. Zárubová z Hustřířan, a Maxmilián Lev Libštejnský z Kolovrat)
- 1711–1715 František Helfried Voračický z Paběnic
- 1715–1741 František Ladislav Josef Nesslinger ze Schelchengrabenu
- 1741–1758 Marie Alžběta Kfelířová ze Zakšova, roz. Caretto z Millesimo

Statek Týniště do roku 1630, resp. 1783

- 3. čtvrtina* Protiva
14. stol.
- 2. polovina* Boreš z Oseka
14. stol.
- 1394–1404* Štěpánek
- 1408* Erhart z Libnova
- 1456* Bořivoj
- 1467* Jan z Ejstebna
- 1523* Baltazar Frankengrüner z Kynšperka
- 1581–1597* Jan Kašpar Frankengrüner z Kynšperka
- 1597* Jan Jindřich Prollhofer z Purkersdorfu
- do 1605* Fabian Šebestian Prollhofer z Purkersdorfu
- 1605–1608* Štěpán Šlik z Holíče
- 1608* Fabián Šebestián Prollhofer z Purkersdorfu
- po 1608* Jan Jindřich Prollhofer z Purkersdorfu
- do 1630* Magdalena a Dorothea Sophia Prollhoferovy z Purkersdorfu
- 1630–1783* připojeno k panství Žlutice

Panství Verušičky s Budovem, Lukami a Týništěm v letech 1758–1879

(Týniště součástí panství až od roku 1783)

- 1758–1774* František Xaver Putz z Breitenbachu
- 1774–1794* František Antonín z Nostitz-Rienecku († 1794)
- 1794–1797* dědicové Františka Antonína z Nostitz-Rienecku
- 1797–1798* Friedrich z Nostitz-Rienecku
- 1798–1801* Kašpar Friedrich Josef z Overschie
- 1806* Renatus z Overschie
- 1806* Alexandrina Františka z Overschie

<i>do 1808</i>	dědicové Alexandriny Františky z Overschie
1808–1810	Renatus z Overschie
1810–1828	Karel z Thysebaertu
1828–1830	August z Thysebaertu
1830–1838	Jan Antonín Hladík
1838–1861	Antonie z Neubergu († 1861)
1861–1863	dědicové Antonie z Neubergu
1863–1865	Heliodor a Klementina Heidlerovi
1865–1868	firma Heinrich Küstner & Co. (Heinrich Küstner)
1872–1879	Wilhelm Küstner

Verušičky od roku 1879

1879	Franz Wilhelm a August Gutte
1879–1887	Josef a Wilhelmine Hetzel von Helldorf
1887–1908	Wilhelmine Hetzel von Helldorf a Carl Eckert-Hetzel
1908–1918	Josef Waldert
1918–1942	Josef Waldert ml.
1942–1945	Melchior Gresser

Luka a Albeřice od roku 1879

1879–1880	Franz Wilhelm a August Gutte
1880–1929	Emanuel a Franziska Katharina Milnerovi
1929–1945	blíže nezjištění příslušníci rodiny Milnerů (patrně již jen Albeřice, majetek v Lukách z převážné části rozparcelován)

Týniště od roku 1879

1879–1880	Franz Wilhelm a August Gutte
1880–1910	rodina Oesserů

ve schematismech velkostatků jsou v následujících letech uváděni:

<i>1881</i>	<i>bratři Oesserové (chybně „Gebrüder Cesar“)</i>
<i>1891–1902</i>	<i>Anton, Othomar, Johann a Karl Oesserové</i>
<i>1906</i>	<i>Anton, Othomar, Karl Oesserové a Emilie Stanková</i>
<i>1910</i>	<i>Anton, Othomar, Karl Oesserové a Emilie Oesserová</i>

(další majitelé nezjištěni)

Úředníci do roku 1850

Správci

Statek Budov do roku 1727

žádní úředníci nezjištěni

(po spojení se statkem Luka patrně roku 1727 spravován z Luk)

Statek Luka do roku 1758

1684–1685	Thomas Schösser
1700–1708	Joseph Antoni Scherbaum
1713	Johann Kaspar Kellner
1714–1731	Johann Joseph Meischner
1733–1736	Mathias Werner
1736–1738	Antoni Pleyer
1740–1746	Franz Ambros Pollinger
1747–1759	Mathias Werner

Statek Verušičky do roku 1758

v letech 1608–1711 spojeny s Lukami a spravovány z Luk

1718	Johann Leopold Krau
1722	Johann Caspar Ammerling
1725–1726	[C. von Erlenbach]
1728	Johann Franz [Wittiger]
1730–1736	Antoni Leopold Johann Joseph Kliher
1740	Franz Antoni Scheiner
1743–1744	Franz Joseph Haidon
1745	Christian Gottfried Wachauß
1746	Johann Reg[ens]bach
1751	Johann Franz Kraczmer
1754	Johannes Pratsch
1758	Matthias Anton Pokorny

Statek Týniště do roku 1630, resp. 1783

v letech 1630–1783 součástí panství Žlutice, předtím žádní úředníci nezjištěni

Panství Luka – Verušičky od roku 1758

1747–1759	Mathias Werner
1760–1764	Johann Christoph Wolff
1764–1772	Johann Nepomuk Santner
1773–1774	Ignatz Frantz Sauer
1775–1799	Johann Joseph Beytler (od 1788 se podepisuje Beütler)
1799	Ludwig Sklenka
1799–1809	Joseph Franz Böhm
1809–1811	Emanuel Pachmann
1811–1817	Anton Dorschner
1817–1818	Johann V. Kirchberg
1818–1823	Johann Förster
1823–1828	Franz Zoll
1828–1832	Alois Mytteis
1832–1838	Wilhelm Schwaab
1838–1844	Wilhelm Reißig
1844–1848	Josef Křížek (též Krzizeck)
1848–1849	Joseph Leyss (též Leiss)
1849–1850	Joseph U. Schmidt

Justiciárové

1798	Anton Kubias
1801–1817	Anton Zechner
1817–1832	David Richter
1833	Anton Hofmann
1833–1834	Ferdinand Haßmann
1834–1850	Johann Sandner

Úředníci po roce 1850

Luka a Albeřice (formálně součástí velkostatku Teleč)

Luka

Inspektor

1891–1894 Philipp Cruppi

Správce

1880 Karl Brax

1887–1906 Ludwig Hoyer

Důchodní

1880 Eduard Stephany

Sládek

1887 Adam Pöpperl

1891–1902 Johann Schuster

1906 Ludwig Wagner

Vedoucí mlékárny

1900–1902 Alois Herenstein

Zahradník

1900–1902 Alois Armstark

Revírník

1880 Josef Schwab

Verušičky

Správce

1880 Alfred Sandner

1887 Franz Mattis

1891–1910 spravováno samotnými majiteli

Zahradník

1880–1910 Josef Zischka (též Czischka, Tschischka, ve schematismu 1887 patrně tentýž omylem označen jako Jischka)

Revírník

1880 Franz Halbhuber

Albeřice

Správce

1900–1902 Franz Mattis (též Mathis)

Hospodářský adjunkt

1906–1910 Alois Eller

Týniště

Správce

<i>1881</i>	spravováno majiteli
<i>1891–1902</i>	Franz Mattis (též Mathis)
<i>1906</i>	spravoval spoluvlastník Karl Oesser
<i>1910</i>	spravoval spoluvlastník Othomar Oesser

Příloha č. 5: Inventář archivu panství Verušičky z přelomu let 1798 a 1799

Při přepisu inventáře archivu bylo užito transkripce. Text byl ponechán v původní podobě a nebyl přizpůsobován současnému německému pravopisu. Pouze v několika případech byla s ohledem na přehlednost textu doplněna interpunkční znaménka, dále byly zkratky s významem „detto“ nahrazeny textem, na nějž odkazovaly, a do hranatých závorek byly rozepsány některé zkratky, případně znaky či slova s nejistým čtením.

Herrschaft

Nro. 11

Werscheditz

Inventarium

Über die Amts Archivs – Schriften, welche mit Ende Decembris 1798 folgendermassen übergeben worden, nem[lich]

des Fachs Nro.	Inhalt des Gegenstandes	des Fasc. Nro.	Zahl der Stücke
1	Grundbücher Gut Luck, Werscheditz und Buda, neue	-	7
	Grundbücher Gut Thönischen, neue	-	3
	Grundbücher Gut Thönischen, alte	-	2
	Grundbücher Gut Buda und Werscheditz, alte	-	8
	Kirchenbücher	-	8
	Jüdisches Kaufkontraktenbuch	-	1
	Obrigkeit[lisches] Decretenbuch	-	1
2	Weglaßbriefe	1	22
	Taufscheine	2	2
	Interventionalien samt derer Gesuche	3	20
	Nachbarliche Assecurations	4	17
	Nachbarliche Heurathsansuchungen	5	80
	Entlaßscheine	6	31
3	Memorialien samt Gutachten de a[nn]o [17]75–[17]76	1	24
	Memorialien samt Gutachten de a[nn]o [17]77–[17]79	2	33
	Memorialien samt Gutachten de a[nn]o [17]80–[17]82	3	28
	Memorialien samt Gutachten de a[nn]o [17]83–[17]95	4	44
4	Amtsberichtenbücher	1	7
5	Holz Projecte, dessen Verkaufs Consignations, und Entwurf des Reschowitzer Bierschanksvertrag	1	25
	Getreidtvorleihungs, und Approbierte Bau Überschläge	2	16
	Brandwein- und Flußhauß Contracte	3	11
	Verschiedene Wirtschaftsschriften	4 et 5	239
6	Kirchenstiftungs Fassionen Extracten, Kirchen und Armen Institut betreffende Correspondenz	1	16
	Lucker Schulbau Rechnung, samt Alleg[aten] und Erledigung[en]	2	21
	Reschowitzer Kirchenbau Rechnung samt diesfällig[en] Baurießen, und Correspondenz et Erledig[ungen]	3	14
	Lucker Pfarr Scheune Rechnung und übrigen diesfälligen Schriften	4	10

des Fachs Nro.	Inhalt des Gegenstandes	des Fasc. Nro.	Zahl der Stücke
6	Reschowitzer Lokaliebau Rieß und Rechnung, Kreisamt[liche] diesfallig[e] Verordnungen, und Nachbar[liche] Correspondenz, samt Rechnungs Erledigung[en]	5	27
	Fassion der beziehenden Einkünften des Lucker Pfarrers	6	2
	Lucker Schulreparatur Schriften	7	12
	Stolla Tax Verordnungen, und Protokoll	8	4
	Lucker Pfarrbau betreffende Schriften	9	20
	Pfarr Zehend betreffend	10	5
	Landrechtliche Decreta, Löschung der von Seiten der Obrigkeit abgezahlten Kirchenkapitalien anlangend	11	3
	Reschowitzer Schulerweiterung und Scheune Erbauung samt Bau Rieß und Rechnung	12	6
7	Kirchenrechnungs Documenta von Jahr [1]774 bis 1793	1	151
8	Klagsverhand[lungen] und Vergleiche	1	121
	Gerichtliche Verhörs Protocolla	2	41
9	Mockowitzer strittig Gemeind Hutweid Com[m]ission Schriften	1	9
	Gerichtlich- münd[liches] Verfahren zwischen der Werscheditz- und Lucker Gemeinde wegen einer Hutweide bei der Laimgrube genannt, der 1 ^{te} , 2 ^{te} , und 3 ^{te} Instanz	2	62
	Gericht[liches] Verfahren zwischen Maschauer Juden Samuel Lebl, und Lucker Juden Jakob Stroß weg[en] Lieferungsforderung pr 115 fs 1 xr von 1 ^{te} et 2 ^{te} Instanz	3	32
	Ing[leichen] in der Rechtsache des Dawid Abeles aus Waltsch und Dawid Goldmann aus Thönischen wegen 956 fs 38 xr der 1 ^{te} , 2 ^{te} , und 3 ^{te} Instanz	4	27
10	Lauf Pässe	1	3
	Abschiede	2	6
	Schubzettl des Entloffenen Wenzl Gößl, und Jos[eph] Spindler betrefend	3	7
	Todenscheine	4	3
	Atteste, und Consense, dann Reverse	5	15
11	Schriften des unberichtigten Bierschanks in Pürk	1	6
	Hutweidstrittigkeiten beim Budauer 3 ^{tl} Teich, und wegen dessen Besätzung	2	5
	Entschädigung der Gründe zum Karlsbader Strassenbau	3	19
12	Nachbarlic[h]e Correspondenz	1	98
	Klagschriften wider die Judenschaft	2	27
13	Unterthänige Getreiderborgungs Obligazionen, und Kontribuzions Rechnung Erledigung	1	9
	Feldtausch zwischen Obrigkeit und Werscheditzer Bauer Schösser	2	3
	Robothsverzeichnisse	3	3
	Meisterrechtsbewilligungen	4	4
	Kontribuzions Getraidfond Errichtung	5	5
	Kontribuzions Getraidveräußerung	6	5
	Brach und Stopelweide des herrschaft[lichen] Schaafviehes auf den Gemeinden Verweigerung	7	16

des Fachs Nro.	Inhalt des Gegenstandes	des Fasc. Nro.	Zahl der Stücke
13	Feuer- und Wetterschaden Liquidationes	8	7
	Verhandlungs Protokoll, und andere Schriften der Schinkamüllerischen Forderung	9	9
14	K[önigliche] Kreisamt[liche] Befehle worunter die bestätigte Feuer Löschordnung	1	153
15	K[önigliche] Kreisamt[liche] Befehle, geheime	1	5
16	Verlassenschaftsabhandlungen	1	87
	Unterthänige Crida und Verpachtungsabhand[lungen] Protocolla	2	24
17	Kontrabandsbescheid und Quittungen	1	3
	Amt[liche] Lizitazions Protocolla	2	7
18	Kriegssteuer Fassionen	1	4
	Getraidhinterlegung Fassionen	2	7
19	Vidimirte Abschriften der Judenfamilienzahl	1	4
	Jüdischer Rekrutenstellung Kontrakt, samt dessen Reluitions Quittungen	2	4
20	Lieferung und Transport Protocolla	1	27
	Über von der Obrigkeit eingelöste unterthänige Lieferungsversicherungsscheine, mit Berechnungen	2	25
21	Gut Thönischen betreffende Schriften	1	39
	Diesseitiger Dominikalisten, Robothschuldigkeit weg[en]	2	11
22	Reinungs Protocolla Nachbarliche	1	12
	Reinungs Protocolla zwischen Obrigkeit[lichen] und Unterthänigen Gründen	2	7
	Beschwerde des Lubigauer Fritschka wegen ihm abgereint und zum Hof Thönischen gehörig[en] Stück Grund	3	3
23	Liquidation bei Erkaufung der Herrschaft Werscheditz	1	10
	Liquidation bei Abtretung des Kastner Wellal	2	6
	Untersuchungs Liquidationen	3	9
	Liquidation bei Abtretung des Burggraf Dorschner	4	7
	Liquidation des Vorspan[n] und Schlafkreutzer bei durchmarsch der k[öniglichen] Preussischen Truppen	5	8
24	Gehaltspassirungs Tabellen, und Obrigkeit[liche] diesfällig[e] Dekreten	1	18
	Bemessungsbuch samt Beilagen	-	30
25	Rollar Extracte, dominikal Fassions, und obrigkeit[licher] Gründe Beschreibung	1	16
26	Kontribuzions Rechnungen, mit zugehörig[en] Beilagen von Jahr [1]775 bis [1]798	1	35
	Robothreluizion Kontrakte mit Beilagen	2	19
27	Landesfürst[liche] gedruckte Verordnungen, Patenten, und Zirkularien von Jahr [1]775 bis [1]792	1	800
28	Ingleichen von Jahr [17]93 bis [1]798	1	255
29	Chronologische Extracten der k[öniglichen] Verordnungen	1	35
30	Patentbücher	-	26

des Fachs Nro.	Inhalt des Gegenstandes	des Fasc. Nro.	Zahl der Stücke
31	Individuelle Fassionsauszugsbögen der Herrschaft	1	207
	Steuerregulierungs Elaboraten der Gemeinde Luck	2	76
	Steuerregulierungs Elaboraten vermög Extra Inventari Reschowitz	3	34
32	Urbarialschuldigkeitenregu[lierungs] Verordnungen, und betreffende Schriften	1	30
	Häusersteuerfassiones, eben mit Verordnungen	2	10
	Steuerregulierungsformularien -und Verordnungen	3	35
	Katastralzergliederungs Summarien	4	13
33	Wirtschafts Rechnungen pro A[nn]o [1]775 et [1]776 mit Alleg[aten]	1	2
34	Roboth Dispositions Bücher	1	19
35	Mannschftsbücher	1	23
36	Alte Archiv Schriften, welche nach den alten Inventarium a[nn]o [1]774 übergeben worden (<i>inventár z roku 1774 se bohužel nepodařilo dohledat – pozn. autora</i>)		
37			
38			
39			
40			
41	Konskripzion-Populazionsbücher	-	9
	Konskripzions Patenten, Sumarien, und Assentlisten, dann diesfällig[e] Korrespondenz	1	135
42	Jüdische Namens Verzeichnisse	1	41
43	Vormundschafts Rechnungen nebst Allegaten	-	2
44	Feuer und Wetterschaden Instruktion nebst Circulare	-	2
	Indexbuch von vorstehenden Gegenständen	-	1
	Waldordnungsbücher	-	3
	<u>Gerichts Bücher</u>		
	Einreichungs Protocoll	-	1
	Gerichts Protocoll	-	1
	Tax Protocoll	-	1
	Obligazionsbuch	-	1
	Verlassenschaft Abhandlungs Protokoll	-	1
	Erbserklärungs Protokoll	-	1
	Waisen Protokoll	-	1
	Klag Protokoll	-	1
	Straf Protokoll	-	1
	Über münd[lichen] Klagen der Unterthanen gegen die Obrigkeit	-	1
	Amts Protokolla	-	2
	Vormerkungs Protokoll	-	1

Sig[natum] Luck d[en] 19ten Februar a[nn]o [1]799

Johann Joseph Beütler m. p., Übergeber

Ludwig Sklenka m. p., Amts Direktor Übernehmer

Inventární seznam

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
------------	-------	-------	---------------	--------------

I. KNIHY

A) Přenesená agenda soudní

1) Dominikální pozemkové knihy

1	Bochov 152	Dominikální pozemková kniha pro celé panství (Dominical Grundbuch [Anfangend vom Jahre] 1819)	(1818) 1819–1841 (1873)	ukn 1

Německy; 30 × 42 cm; vazba z lepenky a papíru (uvolněná), hřbet a rohy potaženy hnědou usní (velmi poškozené); desky odřené a potřhané, plátěné tkanice zčásti utržené, vzadu vytrženo přibližně 20 listů, rejstřík není

Předchozí sign.: Werscheditz 112

2) Rustikální pozemkové knihy

a) Hlavní knihy

2	Bochov 134	Pozemková kniha obce Albeřice (Dorff Alberitz. Grundt Buch welches zur Zeit und Regierung Ihrer Hochgräff. Gnaden des Hoch und Wohlgeborenen Herrn Herrn Frantz Helfriedt Woraczický, deß Heÿ. Röm. Reichs Graffen und Herrn von Pabienitz, Herrn auff Werschetitz, Alberitz, Mokowitz und Theils Röschwitz, der Röm. Kaÿ. auch in Germanien, Hispanien, zu Hungarn und Böheimb König. Maÿ. würcklichen Raths, Cammerern, Hofflehen und Cammerrechts Beÿsitzern, hoch verordneten könig. Hauptmann des Elbögnner Creÿses, auß dem alten Grundt Buch auffgerichtet worden, so künfftighin vor Authentisch zu halten sein würdt. Anno 1715.)	(1693) 1715–1777, 1794	ukn 2

Německy; 20 × 32 cm; vazba z lepenky (uvolněná), potažena hnědou usní, desky odřené, potřhané a poškozené hmyzem, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, plátěné tkanice utržené, kniha poškozena plísní, rejstřík není

Předchozí sign.: –

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
3	Bochov 135	Pozemková kniha obce Albeřice Německy, 29 × 44,5 cm, vazba z lepenky, potažena hnědou usní, desky odřené a potřhané, rejstřík vpředu (řazení dle sociálního statusu majitelů nemovitostí) Předchozí sign.: Alberitz I; Alberitz 1	1776–1850 (1879)	ukn 3
4	Bochov 136	Pozemková kniha obce Budov (Budauer Grund-Buch. Worinnen die, zwischen denen, zu dem hochritter. Wentzl Leopoldt Braidenbachieschen Guth Buda, gehörigen Unterthanen, verschiedentlich-errichtete Kauff- und Verkauf- Contractus, ab Anno 1713 ordentlich von Worth zu Worth inserirter zufunden.) Německy; 22 × 35 cm; z vazby se dochovala pouze lepenka ze zadní strany desek, kniha poškozena plísní, částečně potřhaná, rejstřík není Předchozí sign.: –	(1713) [1737]–1777	ukn 4
5	Bochov 23	Pozemková kniha obce Budov Německy, 29 × 44,5 cm, vazba z lepenky, potažena hnědou usní, desky odřené a potřhané, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, rejstřík vpředu (řazení dle sociálního statusu majitelů nemovitostí), mladší rejstřík za ním (řazení dle čp.) Předchozí sign.: –	1776–1848 (1880)	ukn 5
6	Bochov 137	Pozemková kniha obce Hřivínov (Dorff Mokowitz. Grundt Buch welches ... /viz inv. č. 2/. Anno 1715.) Německy; 19,5 × 32 cm; vazba z lepenky (uvolněná), potažena hnědou usní, desky odřené a potřhané, plátěné tkanice utržené, kniha poškozena plísní, rejstřík není Předchozí sign.: Mokowitz 154	(1684) 1715–1777	ukn 6

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
7	Bochov 139	Pozemková kniha obce Hřivínov Německy, 29 × 44,5 cm, vazba z lepenky, potažena hnědou usní, desky odřené a potřhané, rejstřík vpředu (řazení dle sociálního statusu majitelů nemovitostí) Předchozí sign.: Mokowitz N. 1; Mokowitz 155	1776–1848 (1853)	ukn 7
8	Bochov 138	Pozemková kniha obce Hřivínov (Grund Buch der Gemeinde Mokowitz. Pro a[nn]o 1839. N. II) Německy, 25 × 38,5 cm, vazba z lepenky a papíru (částečně uvolněná), hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potřhané, plátěné tkanice utržené, rejstřík vzadu (jmenný), mladší rejstřík vpředu (dle čp.) Předchozí sign.: Mokowitz II; Mokowitz 156	1839–1849 (1880)	ukn 8
9	Bochov 2268	Pozemková kniha obce Luka Německy; 20,5 × 32 cm; vazba z lepenky (uvolněná), hřbet původně potažen hnědou usní, při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, přední a zadní strana desek potažena fragmenty středověkého rukopisu díla sv. Augustina Výklad žalmů, desky odřené a potřhané, kožené tkanice utržené, rejstřík není Předchozí sign.: –	[1683]–1777, 1801	ukn 9
10	Bochov 140	Pozemková kniha obce Luka Německy, 28 × 44,5 cm, vazba z lepenky (uvolněná), potažena hnědou usní, desky odřené a potřhané, rejstřík vpředu (řazení dle sociálního statusu majitelů nemovitostí) Předchozí sign.: Lucker Grundbuch III.	1775–1849 (1863)	ukn 10

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
11	Bochov 141	Pozemková kniha obce Luka (Grund Buch der Gemeinde Luck N. IV. a[nn]o 1839) Německy, 25 × 38,5 cm, vazba z lepenky a papíru (částečně uvolněná), hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice utržené, rejstřík vzadu (jmenný), mladší rejstřík vpředu (dle čp.), vpředu vložen také další mladší rejstřík (jmenný a dle čp.) Předchozí sign.: Lucker Grundbuch IV.	(1820) 1839–1850 (1880)	ukn 11
12	Bochov 88	Pozemková kniha 1. dílu obce Radošov ([Dorff]“ Reschwitzer [Grundt-]Buch. [Der] Zeit- und Regirung des Hoch und Wohl Gebornen Herrn Frantz Xaveri des Hei. Röm. Reichs Freyherrn Von Braittenbach. A[nn]o 17[74] et ultram. /jde o novější název knihy, původní název patrně přelepen štítkem; letopočet v názvu byl přepisován/) Německy, 21 × 32 cm, vazba z lepenky, potažena hnědou usní zdobenou slepotiskem, desky odřené a potrhané, kožené tkanice utržené, rejstřík není Předchozí sign.: R[es]chw[it]z [166]	(1690) [1713]–1777, 1796	ukn 12
13	Bochov 151	Pozemková kniha 2. dílu obce Radošov (Dorff Röschwitz. Grundt Buch welches zur Zeit und Regirung Ihrer Hochgräfflichen Gnaden des Hoch und Wohlgebornen Herrn Herrn Frantz Helfriedt Woracziczky, ... /viz inv. č. 2/. Anno 1715.) Německy, 19,5 × 32 cm, vazba z lepenky (částečně uvolněná), potažena hnědou usní, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, desky odřené, potrhané a poškozené hmyzem, plátěné tkanice utržené, rejstřík není Předchozí sign.: –	(1681) 1715–1751	ukn 13

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
14	Bochov 89	Pozemková kniha obce Radošov Německy, 29 × 45 cm, vazba z lepenky (uvolněná), potažena hnědou usní, desky odřené a potrhané, rejstřík vpředu (řazení dle sociálního statusu majitelů nemovitostí) Předchozí sign.: Reschwitz [I]; Reschwitz 165	1775–1849 (1879)	ukn 14
15	Bochov 90	Pozemková kniha obce Radošov Německy, 29 × 45 cm, vazba z lepenky a papíru (částečně uvolněná), hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice utržené, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: [Re]sch[w]itz II; Reschwitz 166	(1837) 1843–1850 (1880)	ukn 15
16	Bochov 2265	Pozemková kniha obce Skřipová a části obce Velký Hlavákov Německy; 20,5 × 33 cm; vazba z lepenky, potažena hnědou usní zdobenou slepotiskem, desky odřené, potrhané a poškozené hmyzem, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, kožené tkanice utržené, obsah vzadu Předchozí sign.: –	(1678) [1683]–1768, 1783	ukn 16
17	Bochov 145	Pozemková kniha obce Skřipová Německy, 22 × 34,5 cm, vazba z lepenky, potažena hnědou usní, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, desky odřené, obsah vzadu, mladší rejstřík vpředu (řazení dle čp.) Předchozí sign.: Krippau II. <i>/na knize nedochována, informace o ní však uvedena na kartotéčním lístku ze sedmdesátých let 20. století/</i>	1759–1850 (1878)	ukn 17
18	Bochov 146	Pozemková kniha obce Tis u Luk Německy, 29 × 45 cm, vazba z lepenky, potažena hnědou usní, desky odřené, potrhané a poškozené hmyzem, rejstřík vpředu (řazení dle sociálního statusu majitelů nemovitostí) Předchozí sign.: Tis I.	1777–1848 (1880)	ukn 18

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
19	Bochov 147	Pozemková kniha obce Tis u Luk Německy, 25,5 × 39,5 cm, vazba z lepenky a papíru (částečně uvolněná), hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice utržené, rejstřík vzadu (jmenný), mladší rejstřík vpředu (dle čp.) Předchozí sign.: TIS II; Tys 183; 13	(1838) 1844–1850 (1880)	ukn 19
20	Bochov 148	Pozemková kniha obce Týniště Německy; 21 × 33 cm; vazba z lepenky (částečně uvolněná), potažena hnědou usní zdobenou slepotiskem, desky odřené a v rozích potrhané, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, kožené tkanice utržené, kniha poškozena plísní, obsah vzadu Předchozí sign.: –	(1665) [1683]–1794	ukn 20
21	Bochov 149	Pozemková kniha obce Týniště Německy; 22 × 35 cm; vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy kožené, desky odřené, obsah vzadu, mladší rejstřík vevázán vpředu (řazení dle čp. i dle abecedy) Předchozí sign.: Thönischen 187	1757–1850 (1879)	ukn 21
	<i>Bochov 2265</i>	<i>Pozemková kniha obce Skřipová a části obce Velký Hlavákov</i>	(1678) [1683]–1768, 1783	<i>ukn 16</i>
22	Bochov 201	Pozemková kniha části obce Velký Hlavákov Německy, 22 × 34 cm, vazba z lepenky (uvolněná), potažena hnědou usní, desky odřené a potrhané, přední strana desek utržena a ztracena, v minulosti (pravděpodobně již ve druhé polovině 19. století) nahrazena částí lepenkových registraturních desek, rejstřík vzadu (řazení dle nemovitostí) Předchozí sign.: Lubiga[uer] Grundbuch N. 1; Grosslubi[g]au 99	1760–1850 (1879)	ukn 22

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
23	Bochov 150	Pozemková kniha obce Verušičky (Dorff Werschetitz. Grundt Buch welches zur Zeit und Regirung Ihrer Hochgräff. Gnaden des Hoch und Wohlgebornen Herrn Herrn Frantz Helfried Woracziczky, ... /viz inv. č. 2/. Anno 1715.) Německy; 20 × 31,5 cm; vazba z lepenky (uvolněná), potažena hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice utržené, obsah vzadu Předchozí sign.: – <u>b) Dokladové knihy</u>	(1686) 1715–1777	ukn 23
24	Bochov 155	Kniha nájmu (Verpachtungsbuch. Anno [1]817) Německy, 31 × 42,5 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice zčásti utržené, kniha poškozena plísní a hmyzem, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: Lit. F; Werscheditz 124	(1816) 1818–1843	ukn 24
25	Bochov 166	Kniha záznamní (Pränotationsbuch. Anno 1817) Německy, 30 × 42,5 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice utržené, kniha poškozena plísní a hmyzem, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: Lit. E; Nro. I.; Werscheditz [112]; 31	(1814) 1817–1837	ukn 25
26	Bochov 163	Kniha svatebních smluv Německy, 25 × 37,5 cm, vazba z papíru, desky potrhané, chybí větší část předních desek, poškozena plísní, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: Werscheditz 121	1811–1817	ukn 26

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
27	Bochov 164	Kniha svatebních smluv (Herrschaft Werscheditz Heurathskontraktenbuch. Anno [1]817) Německy, 30,5 × 41,5 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, plátěné tkanice utržené, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: Lit. D	(1806) 1818–1850	ukn 27
28	Bochov 156	Kniha dlužních úpisů ([Obliga]zionsbuch [b]ei der [Herrsc]haft W[ersche]ditz) Německy, 22 × 35 cm, vazba z papíru, desky potrhané, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: [N.] I; Werscheditz 108	(1775) 1788–1804	ukn 28
29	Bochov 157	Kniha dlužních úpisů ([Obligations]-Buch. Bey der Herrschaft Werscheditz. Vom 1 ^{ten} Februar 1805 bis 3 ^{ten} April 1809) Německy, 22,5 × 35,5 cm, vazba z papíru, desky potrhané, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: [N. II]; Werscheditz [?]	1805–1809	ukn 29
30	Bochov 158	Kniha dlužních úpisů ([Obliga]tions[-Bu]ch de Anno 1809) Německy, 23,5 × 38 cm, vazba z lepenky a papíru, rohy (a patrně i hřbet) původně potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: [Lit.] A; [N. III]	(1806) 1809–1817	ukn 30
31	Bochov 159	Kniha dlužních úpisů (Obligationsbuch. Anno 1809.) Německy, 30 × 42 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice utržené, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: Lit. A; Nro. 4; Werscheditz 111	(1813) 1818–1833	ukn 31

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
32	Bochov 160	Kniha kvitancí (Quittungs Buch. Vom Jahr 1812 Anfangend) Německy, 22 × 36 cm, vazba z papíru, desky pomačkané, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: Werscheditz 118	(1805) 1814–1817	ukn 32
33	Bochov 161	Kniha kvitancí (Quittungsbuch. Anno 1817) Německy, 31 × 42,5 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, plátěné tkanice zčásti utržené, poškozena plísní, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: Lit. G	(1808) 1817–1836	ukn 33
34	Bochov 169	Protokol rozsudků a vyrovnání (Sentenzen und Vergleichsprotokol. Anno 1817) Německy, 29,5 × 44 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice zčásti utržené, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: Lit. B; Werscheditz 125; 31	(1815) 1817–1833	ukn 34
35	Bochov 162	Kniha listin ([Instrumen]ten-Buch) Německy, 23,5 × 36 cm, vazba z papíru, desky potrhané, chybí část předních a celé zadní desky, částečně potrhány listy knihy, vzadu odtržen blíže neurčený počet listů, rejstřík není Předchozí sign.: [Nro]. 1; [Wersche]di[tz] [..]4; 20	(1787) 1805–1811	ukn 35
36	Bochov 167	Kniha listin (Buch über verschiedene Urkunden. Anno 1817) Německy, 30,5 × 42 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice zčásti utržené, poškozena plísní, rejstřík vzadu (jmenný) Předchozí sign.: [Lit.] E; Werscheditz 120; 2[.]	(1816) 1817–1828	ukn 36

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
37	Bochov 142	<p>Kniha listin (Hau[ptbu]ch [über] verschiedene [Urkunden]. [Anno] 1828)</p> <p>Německy, 33 × 48,5 cm, vazba z lepenky a papíru (částečně uvolněná), rohy potaženy hnědou usní, hřbet utržený a ztracený (původně též potažený hnědou usní), desky odřené a potrhané, rejstřík vzadu (jmenný)</p> <p>Předchozí sign.: N. II</p>	(1821) 1828–1837	ukn 37
38	Bochov 153	<p>Kniha listin (Haupt-Buch über Verschiedene-Urkunden N. 3. ab a[nn]o 1837)</p> <p>Německy, 25 × 39,5 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice zčásti utržené, rejstřík vzadu (jmenný)</p> <p>Předchozí sign.: N. 3.; Werscheditz 116; 23</p>	(1826) 1837–1842	ukn 38
39	Bochov 154	<p>Kniha listin (Haupt-Buch über Verschiedene Urkunden N. 4. ab a[nn]o 1842)</p> <p>Německy, 25 × 38,5 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, plátěné tkanice utržené, rejstřík vzadu (jmenný)</p> <p>Předchozí sign.: N. 4.; Werscheditz 115; 24</p>	(1826) 1837–1842	ukn 39
40	Bochov 143	<p>Kniha listin (Lucker Urkundenbuch V.)</p> <p>Německy, 25 × 39,5 cm, vazba z lepenky a papíru (uvolněná), hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potrhané, pravý dolní roh přední desky a levý dolní roh zadní desky utržené, plátěné tkanice zčásti utržené, listy v dolních rozích zpřehýbané, rejstřík vzadu (jmenný)</p> <p>Předchozí sign.: Luck [140]</p>	(1826) 1846–1850 (1854)	ukn 40

Inv. č.	Sign.	Obsah	Časový rozsah	Ev. j. č.
---------	-------	-------	---------------	-----------

3) Knihy dědického práva

41	Bochov 168	Knihy testamentů (Testamentenbuch. Anno 1817)	(1817) 1819–1826	ukn 41

Německy, 29,5 × 44 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potřhané, plátěné tkanice zčásti utržené, poškozena plísňí, rejstřík vzadu (jmenný)

Předchozí sign.: Lit. J.; Werscheditz 122; 35

42	Bochov 96	Knihy protokolů pozůstalostních řízení (Erbschaftsabhandlungsbuch. Anno [1]817)	(1816) 1817–1826	ukn 42

Německy, 30 × 42,5 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potřhané, plátěné tkanice zčásti utržené, rejstřík vzadu (jmenný)

Předchozí sign.: K.; Werscheditz 123; 34

4) Židovské knihy

43	Bochov 165	Židovská pozemková kniha	1821–1849 (1879)	ukn 43

Německy, 25,5 × 39 cm, vazba z lepenky a papíru, hřbet a rohy potaženy hnědou usní, desky odřené a potřhané, hřbet při novodobém restaurování přelepen pruhem kůže, rejstřík vzadu (jmenný)

Předchozí sign.: –

II. SPISOVÝ MATERIÁL

A) Registrurní pomůcky

44		Podací protokol in publico-politicis	1834	ppr 1
45		Podací protokol in publico-politicis	1843	ppr 2

Název archivní pomůcky:	Velkostatek Luka – Verušičky
Značka archivního fondu:	Vs Luka – Verušičky
Časové rozmezí:	(1665) [1683]–1850 (1880)
Počet evidenčních jednotek:	45 (43 úředních knih, 2 podací protokoly)
Počet inventárních jednotek:	45
Rozsah v bm:	1,63
Stav ke dni:	12. 12. 2016
Zpracovatel archivního fondu:	Mgr. Jakub Mírka
Zpracovatel archivní pomůcky:	Mgr. Jakub Mírka
Počet stran:	52
Počet exemplářů:	5
Schválil:	Mgr. Petr Hubka, ředitel SOA v Plzni dne 12. 12. 2016, č. j. SOAP/006-2655/2016